UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

JUN 14 1922

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. Will H. Hays, Postmaster General.

No. 23 Vol. X. PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS., 8 d. Birželio (June), 1922 m. KAINA 5 CENTAI. 10 Metai

LENKIJA NUSIGANDO TAUTŲ LYGOS KOMISIJOS, KELIAUJANČIOS VARŠAVON DĖLEI LIETUVOS RUBEŽIAUS. PRAŠO S.V. UŽTARIMO.

Anglija eina suvaldyt pakvaišusius airius. Silezijoj apšaukta karės stovis. Sumišimai Bulgarijoj. Teksuose rengiasi karė negrų su baltodžiais. Rusijo sušaudyta 117 sergančių vaikų. Rusijoj pasmerkta nužudymui du generolai. Turkai krikščionis siunčia karės frontan. Rusai traukiasi iš Besarabijos.

LENKŲ IŠGASTIS DĖLEI LIETUVOS RUBEŽIAUS.

Kaip jau aną kartą buvo skelbta, kad Tautų Lyga iš Genevos pasiunčia savo komisiją tyrinėjimui rubežiaus tarp Lietuvos ir Lenkijos, tad šita komisija iš Genevos jau iškeliavo. Ji pirmiausia vyksta Varšavon pasiklaust pas lenkus, kodėl jie sauvališkai įsiveržė Vilniun ir ten sauvališkai šeimyninkaudami Vilnių "prisijungė" prie Lenkijos, nesiklausę nė Tautų Lygos, nė "aliantų". Lenkija [illegible] apie tai žinią labai nus[illegible] Tautų Lygos komisijos laukia su didele išgasčia ir gėda. Tikisi ji, kad jos darbas ir sauvališkas pasielgimas visgi bus nupeiktas, ir dar ko gero, gali but paliepta iš Vilniaus iškraustyt ten įsteigtą savo valdžią. Kad savo kailį nors mažumu apsaugojus, ji išsiuntė Washingtonan savo atstovybei paliepimą kreiptis prie Suvienytų Valstijų valdžios, prašant užtart Lenkiją ir kiek galint patarpininkaut tarpe Lietuvos ir Lenkijos valdžios, ar nors Lietuvai pagrumot, kad ši Lenkijai nusileistų. Kiek čia lenkai laimės, vargiai kas sužinos, bet galima tikėtis, kad nelaimės nieko, nes Suvienytos Valstijos visai nežada maišytis Europos valstybių reikaluose.

SUSTIPRINA KARĖS STOVĮ.

Kaunas, Lietuvoj. Dėlei daugybės insurgentų Lietuvos parubežiuose kaip ir valstybės viduje, kur varoma prieš valdžią visokios provokacijos ir darbininkai visur kurstoma prie straikų, valdžia paskelbė sustiprinimą karės stovio ir kiekvienas sugautas kurstytojas, ir kurstytojų klausantieji, bus skaudžiai baudžiami aštriausiomis kariškomis priemonėmis.

ANGLIJA EINA SUVALDYT AIRIUS.

Belfast, Airijoj. Airijoj kaskart plečiantės didesnėms savitarpinėms airių pjovynėms, Anglijos valdžia eina pakvaišėlius suvaldyt savo spėka. Į Belfastą jau atplaukė trįs mušio laivai su Anglijos ir Škotijos regimentais, atlėkė šeši orlaiviai su bombasvaidžiais. Atgabenta 300 kulkasvaidžių ir keliatas kanuolių. Visame mieste paskelbta karės apgulimo tiesos.

SILEZIJOJ PASKELBTA KARĖS STOVIS.

Berlin, Vokietijoj. Augštoje Silezijoje iškilo maištai tarp lenkų ir vokiečių, – kur susidarę buriai lenkų užpuldinėja vokiečius ir juos kankina ar užmušinėja. Okupacijos kariumenė negalėdama kitaip suvaldyt lenkus, apšaukė karės stovį Kattowitz, Gleiwitz, Hindenburg ir Ribnik aplinkėse.

RUSIJOS ŽMONĖS BĖGA Į BULGARIJĄ.

Varna, Bulgarijoj. Šimtai Rusijos žmonių iš Odesos ir Krimo kasdien atplaukia valtimis, luotais ir trotais, į Bulgarijos portus, kad prasišalinus iš bado ir ligų apimtų Rusijos plotų. Daugelis iš jų neturi ant savęs kitokio drabužio kaip vien maišelį užsimovę. Bėga daugiausia šeimynos ir tai bėga naktimis, nes dienomis Rusijos komunistų valdžia ne išleidžia.

TEKSUOSE RENGIASI RASŲ KARĖ.

Kirvin, Tex. Aplinkėse Kirvin, Dallas, Meqia ir Teague negrai rengiasi su ginklais užpult baltodžius, kad atkeršijus jiems už anais kartais nulinčiuotus negrus. Iš geležgalių parduotuvių pareikalauta į pažymėtą vietą atgabent ginklų ir amunicijos, kokius turi. Policija važinėja iš vienos vietos kiton, bet dėl spėkos mažumo nedrįsta imtis veikimo, kol riaušės dar nepradėtos.

RUSIJOJ SUŠAUDYTĄ 117 VAIKŲ.

Helsingfors, Finijoj. Čia atėjęs iš Rusijos laikraštis "Krasnaja Gazeta" skelbia žinią, kad Rusijos bado apimtuose plotuose vaikai labai serga arklių liga "gilėmis". Šita liga prasidėjo nuo valgiusių stipeną arklių, sirgusių gilėmis. Keliose vietose valdininkai sušaudė 117 vaikų susirgusių šia liga, vieton gydyt. Sušaudyta jie viešose aikštėse.

BAHMATIEVĄ DAR TIK DABAR NEPRIPAŽIS.

Washington, D. C. Po daugelio ginčų tarp kongresmonų ir senatorių už laikymą čia B. Bahmatievo, kaipo Rusijos ambasadoriaus dar iš Kerenskio laikų, galiaus nuspręsta nuo 30 dienos Birželio jo "ambasadorystą" panaikint ir pačiam Bahmatievui apie tai paaiškint, kad jo valdžia daugiau jau čia ne pripažįstama. Visgi tai keistas dalykas, kad jo "valdžia" ikišiol dar buvo "pripažįstama", kuomet tokios valdžios jau nuo keturių metų nėra.

KRIKŠČIONIŲ LIKIMAS MAŽOJ AZIJOJ.

Atena, Grekijoj. Mažojoj Azijoj krikščionių likimas kasdien blogėja. Turkų nacionalistų valdžia juos persekioja kasdien vis labiau. Iš 25,000 čia gyvenusių krikščionių likę yra tik apie 1400 vyrų ir vaikų, gi kiti išžudyta ir paimta vergais. Visų turtai atimta ir paimta turkų nuosavybėn.

NUŽUDYS DU GENEROLUS.

Moskva, Rusijoj. Augščiausis tribunolas užbaigė tyrinėjimus ir išdavė sprendimą ant kaltinamųjų už kariavimą bolševikų Siberijoj, 1920 metuose. Tarpe kaltinamųjų pasmerkta nužudymui du generolai — Bakaič (serbas) ir Smolnin (estonas), nes jiem paliepus Novo Nikalaiske buvo nužudyta 270 bolševikų. Kiti keturi generolai ir devyni oficierai pasmerkta ilgiems metams kalėjiman.

POPIEŽIAUS SUKAKTUVĖS.

Roma, Italijoj. Popiežius iškilmingai apvaikščiojo savo gimimo dieną ir 60 metų savo gyvenimo sukaktuves. Pats laikė mišias šv. Petro bazilikoj, kurion prisirinko daugybė meldžionių, nuo kurių susidaręs tvankas buvo tiesiok nepakenčiamu. Dėl tvanko ir kaščio, popiežiui prie mišių patarnaujantis kardinolas Vannutelli apalpo. Jam nuvirtus, tapo nuneštas į popiežiaus apartamentą ir ten kiek atgaivintas.

SIUNČIA KRIKŠČIONIS Į KARĖS FRONTĄ.

Anda, Cicilijoj. Turkų nacionalistų vadas Mustapha Kemal Paša paliepė Cicilijoj sugaudyt visus krikščionis ir juos paskirsčius į brigadas, visus gabent į karės frontą kasimui tranšėjų ir kitokiems darbams karėje prieš grekus, o jų turtus konfiskuot. Turkų spauda tam labai pritaria ir skatina valdžią kuogreičiausia Ciciliją apvalyt nuo krikščionių.

Lietuvių - lenkų delegacija Kalvarijoj, 18 d. Rugsėjo, 1920 m.

PRIGAVYSTĖ MAINANT S. V. PINIGUS.

Budapest, Vengrijoj. Pastaromis dienomis Vengrijos valdžia perspėjo visus tuos, kurie maino Suvienytų Valstijų popierinius pinigus, turinčius indijono galvą ir laukinį jautį. Tokius pinigus mainanti brokeriai ėmėsi šunybių, pripažindami šituos pinigus be vertės, ir todėl juos sauvališkai neva konfiskuoja, jų savininkams nieko neduodami ir dar grumodami areštavimu už mainymą netikrų pinigų. Per pastarasias dvi savaites apie pora šimtų žmonių tapo aukomis šitų prigavikų.

RUSAI TRAUKIASI IŠ BESARABIJOS.

Bukarest, Serbijoj. Genuos konferencijoj daug laiko praleista ginčams už Besarabiją, kurią ir Rumunija skaitė savo savasčia, ir Rusija, kuri ten buvo nusiuntusi savo kariumenę, kad Besarabiją atėmus nuo rumunų, kuriems ją pavedė Versaliaus derybose suvažiavę vakarinių talkininkų diplomatai. Dabar sugrįžus Čičerinui iš Genuos ir perstačius kaip dalykai stovi, Rusija savo kariumenę iš Besarabijos iškrausto.

1000 KAREIVIŲ PALIEKAMA PRIE RENO.

Kolblenz, Vokietijoj. Suvienytos Valstijos, kurios kiek seniau buvo nusprendę atšaukt visą savo kariumenę nuo Reno, dabar nusprendė atšaukt tik dalį, 1000 kareivių paliekant ten ilgesniam laikui, nes to prašo Vokietija dėlei saugumo iš Francuzijos pusės, kuri prie mažiausios progos grumoja siuntimu Vokietijon savo kariumenės.

PROTESTAI PRIEŠ PRASIMANYTĄ LAIKĄ.

Concord, N. H. 1400 darbininkų įteikė valstijos prokurorui Young rezoliuciją, kurioje protestuoja prieš prasimanytą laiką ir reikalauja atvaryt laikrodžius viena valanda atgal, kadangi dabartinis "šviesos taupymo" laikas daug atsiliepia ant darbo žmonių, nes reikia keltis tamsyj, o eit gult saulei dar šviečiant. Prokuroras patarė surinkt daugiau parašų, ir jei atsiras diedsnė dalis miesto gyventojų, norinčių tikrojo laiko, tada jis bus gražintas.

PAGEIDAUJA ATEIVIŲ DARBININKŲ.

Montreal, Kanadoj. Konferencijoj geležinkelių savininkų, lordas Shaughnessy pasakė prakalbą, kurioj išsireiškė, kad kol nebus galima susilaukt ateivių darbininkų prie geležinkelių darbų, tol geležinkelių pramonė vis eis žemyn, nes vietiniai gyventojai moka tik straikus kelt ir mažai dirbt, vis reikalaudami didesnių algų. Pasakė, kad butinai reikalinga apie 150,000 ateivių tuojaus, kuriais gali but ateiviai kad ir iš Australijos, ar Zelandijos.

MUŠTYNĖS CHINŲ SU POLICIJA.

Toledo, Ispanijoj. Macao saloj, kuri yra Ispanijos kolionija, kilo didelės muštynės tarp vietinių chinų ir Ispanijos policijos. Muštynėms pradžią davė netikęs pasielgimas policijos su chinų moterimis, kurių vyrai stojo gint savo moteris. Muštynėse žuvo 40 žmonių iš abiejų pusių, ir daugiau kaip šimtas žmonių sužeista. Dabar visoj Maco saloj apšaukta karės stovis.

Vėliausios žinios.

Tik lietuviškai. Lietuvos geležinkelių direktorius išleido uždraudimą geležinkelių tarnams kalbėt svetimomis kalbomis ir vieton jų vartot paliepė tik lietuvišką kalbą.

Sumažino algas. Valdiškoji geležinkelių taryba sumažino geležinkelių darbininkams algas daugiau kaip 8 %, iško geležinkelių kumpanijos sučėdys $60,000,000 per metus.

Tikonas ne nužudytas. Rusijos ortodoksų patriarkas nėra nužudytu, tik pasmerktu 5 metams kalėjiman.

Užgriuvo žmones. Lembergе sugriuvo viešbutis ir savo griuvėsiuose palaidojo 40 žmonių.

IŠ DARBO LAUKŲ.

—Chicago, Ill. Geležinkelių kompanijoms sumažinus darbininkams algas, 400,000 darbininkų žada netrukus išeit į straiką.

—New York, N. Y. Nesusitaikius antracito anglių kasyklų darbininkams su kompanijomis, rengiamasi prie iššaukimo abelno angliakasių straiko antracito distriktuose. Kasyklų savininkai rengia sargybą prie kasyklų, kad keršydami straikieriai ne užleistų kasyklas vandeniu.

—Providence, R. I. Darbininkai prie miesto darbų nepasiganėdindami 30 ir 35c. per valandą algos, pareikalavo pakelt algas iki 50c. To nepadarant grumojama iššaukimu straiko.

—Manchester, N. H. "Amoskeag Mfg. Co." audykla, kuri dėl straiko buvo užsidarius nuo Vasario mėnesio, pradėjo darbus su straiklaužių pagelba. Darbo išlygos liekasi tos pačios, kurios fabrikantai buvo siulę unijos darbininkams.

—Worcester, Mass. "Wittall" divonų audykla gavo didelius užsakymus ir todėl darbus paleido pilnu bėgiu, kad užsakymus greičiau išpildžius, nes tikimasi netrukus gaut dar daugiau užsakymų.

—Fitchburg, Mass. "Parkhill" audykla, kuri dėl straiko buvo sulaikius darbus per pastarasias 10 savaičių, atnaujino darbus ir pakvietė prie darbo straikierius, prižadant su išlygomis taikytis taip kaip ir kitos audyklos Naujoje Anglijoje.

— Lynn, Mass. A. M. Creighton rengia netrukus pradėt statyt naują kurpių siuvimo fabriką. Fabrikas turi but užbaigtas statyt taip, kad nuo ateinančių naujų metų butų galima jame pradėt darbus. Šiame fabrike patilps 3,000 naujų darbininkų.

—Chicago, Ill. Armour, Swift ir Morris gyvulių pjovyklose pakeičiama sistema mokesties darbininkams už viršlaikius. Viršlaikiu bus skaitoma tas laikas, kuris bus dirbamu viršaus 10 valandų dieninio, ar 54 val. savaitinio darbo.

—Brockton, Mass. Straikuojanti kurpių darbininkai pasiulė fabrikantams nusileidimą, kad butų sumažinama algos 10% nuo stukių darbo, jei padirbama 550 stukių. Fabrikantai visą dalyką paveda taikos komisijai.

—Victoria, Kanadoj. Visoj Britiškoj Koliumbijoj prasideda darbai vario kasyklose, kuriose darbai buvo jau seniai sulaikyti dėlei vario pramonės nusmukimo.

—Pawtucket, R. I. Audėjų straikas per 19 savaičių unijai padarė nuostolių iki $140,000, arba tiek išleista iš unijos iždo.

—Ware, Mass. "Ottis" audykla, kuri buvo pasiryžus atnaujint darbus, kurie dėl straiko buvo pertraukti prieš 4 mėnesius, dar nesurinko reikalingą skaitlių straiklaužių ir todėl darbus dar ne pradeda.

—Worcester, Mass. "Norton Co. Plant 6, kuri per praeitus 4 metus stovėjo uždaryta, pradėjo darbus ir priėmė 150 darbininkų.

IMPERFECT IN ORIGINAL

Žinios iš Lietuvos

Pamušiai (Musninkų v.). Gyventojų nusiskundimai čia irgi lenkučiai pridarė daug žalos. S. Dambrausko paėmė: avižų 4 pudus, bulvių 2 pudus, J. Kanelievio: avižų 30 pudų, bulvių 20 p., žirnių 5 pudus. Adomo Balsevičiaus avižų 4 pudus, rugių bulvių 3 pudus, J. Lisausko: rugių 1 pudą, avižų 1 pudą, bulvių 3 pudus, kito J. Lisausko avižų 6 pudus, rugių 3 pudus, bulvių 4 pudus; S. Lisausko: avižų 2 pudų, M. Lučiuno, P. učiuno: po 1 pudą avižų, po 1 pudą rugių ir po 1 pudą bulvių, B. Lučiono avižų 20 svarų, bulvių 1 pudą. J. Lisausko atėmė kumelę 9,000 rublių vertės. P. Uučiuno 2 žąsis po 200 rb. vertės; Joną Kaneilevį mušė už tai, jog prašė, kad neimtų javų. Stasį Lisauską už negreitą pastotės padavimą suėmė ir varydami koliojo. Viso Pamušio kaime paėmė 60 pudų šiaudų pod 5 rb. — 300 rublių, šieno 70 pudų—700 rublių.

Atėjo, kaip žvėrys, plėšė kas tik po akių, o dar plėšimams negalas, nes gąsdina, kad labiau dar apiplėšią.

Z—is.

Panevėžys. Balandžio 28 atėjo teismo antstolis Nikutavičius su milicija į gimnazijos mokytojo Kalkio butą Sodo gatvės Nr. 29 ir išmetė gatvėn visus baldus, varydamas drauge su mokytoju lauk jo motiną senutę ir tris seseris, kurių mažiausia dešimts metų. Baldai buvo gatvėn metami su pasityčiojimais ir pašiepimais. Nelaiminga šeimyna, neturėdama buto, išbuvo nuo 12 valandos dienos iki 2 nakties gatvėj, nors keli buriai lytaus tuo laiku perėjo.

Galų gale teko mokytojui įsigabent į gimnazijos rumą ir laikinai užimt vieną klesą, pasinaudojant tuo, kad 8 klesos prasidėjo egzaminai ir pamokų toje klesoje nėra. Namus Sodo g-vėj, kur gyveno mokytojas Kalkis, nupirko siuvėjas Petrauskas ir padavė butų skyriui reikalavimą, kad Kalkį išdangintų. Butų skyrius Balandžio 16 pranešė apie tai Kalkiui. Paskui ta rezoliucija buvo teismo patvirtinta. Mokytojas su visa savo šeimyna ir pažįstamais, ir mokytojais—draugais rupinosi sau butą surast, bet veltui. Butų skyrius pareiškė atvirai, "mums piliečių likimas nerupi." Tai buvo atsakymas į mokytojo Kalkio prašymą, parodyt jam neapgyventą butą. Ir taip tarp visų tų tvarkos dabotojų mokytojas staigu atsidurė gatvėj...

G. Petkevičaitė.

Joniškis (Šiaulių apskr.). Pastaruoju mėnesiu Joniškio valsčiaus apylinkėse pasklido po kaimus tiek daug elgėtų, jog ukininkai negali suspėt nė duonos iškept.

Joniškiečiai turi savo senelių prieglaudą ir vaikučių prieglaudą, kuriems užlaikymas yra aprupintas, taigi iš kur atsiranda pašalinių elgėtų?—nesuprantama. Eina elgetaut pilni sveikatos vyrai ir moteris. Pabandyk tu juos samdyt prie darbo, tai kokius jie tau užkraus reikalavimus?

Valdžios sandėlio ir stoties komendanturos kareiviai irgi kaimus aplanko kas trįs dienos elgėtaudami kiaušinių, lašinių, jie skundžiasi, kad iš valdžios algos ir maisto negalį pramist. Nežinia, ar toks kareivių elgėtavimas yra visur leistinas, ar tik Joniškio valsčiaus apylinkėse?

Joniškio Faustas.

Lazdijai (Seinų apskr.). Lazdijų "lenkai," kėlusieji 1919 m.maištą prieš lietuvių valdžią, net ikišiol su lietuvybe neapsipranta ir stengiasi gyvent atskiru lenkišku gyvenimu. Dauguma, ypač tie, kurių sunųs Lenkijoje tarnauja (1919 m. maišto dalyviai) tikisi "permainų." Nevykstant permainoms, apsižiurėjo Lazdijų "lenkai," kad vaikai liks bemoksliais. Padavė prašymą apskrities šviet. komisijai, kad leistų jiems atidaryt pradedamąją lenkišką mokyklą Lazdijuose. Komisija mokyklą steigt noriai leido. Tai yra pirmutinė lenkiška mokykla neokupuotoje Seinų apskrities dalyje.

Kaišedorys. Gegužio 1 d. žmonių prisirinko pilna Kaišedorių bažnyčia, kaip ir visose šventėse. Klebonas, pamokslą sakydamas, pasakė: "Gerai, kad atėjot pasimelst bet šiadien ne šventė..." Kalbėjo, kad tai tik socialistine tvarka imant, švenčiama ši diena, bet, girdi, geri krikščionys, katalikai, nešvenčia ir dirba kas sau savo darbą. Žmonės išėję stebėjosi iš tokio jo pamokslo, sako, juk šiadien, kaip tik šventė brangiausia, nes yra darbo žmonių, o klebonas prišingai nusistatęs.

Ex-vice.

Širvintai. Toliau į neutrališką zoną daužosi bandos partizanų su Sartonovu prišakyj; turbut Širvintų kunigui Novickui parupo tai, kad net dažnai vyksta jų aplankyt. Susitikę su minėtu Sartonovu bandos vadu, taip gražiai mielavosi, kaip broliai, gal kartais ar nepadės tik ir kun. N. organizuot daugiau vagilių, tai jau perdaug: juk ir šioji menka saujelė, bet įkyrėjo nežmoniškai.

K. M—is.

Kupiškis. Neseniai, nusekus vandeniui Lavenės upėje ties Kupiškiu, rasta su degtinės bonka kišeniuje žmogaus lavonas. Kiek augščiau ištraukta iš upės to paties nelaimingojo vežimas ir prigėręs arklys. Spėjama, kad grįždamas iš turgaus ir budamas įsigėręs, jis važiavo be kelio tiesiok per upę ir, potviniui esant, prigėrė.

Dukštai (Viln. ap.). Kovo 17 lenkų karininkai reikalavo giedot bažnyčioj himną, bet jų reikaalvimo niekas nepildė, kadangi čia pamaldos atliekamos tik lietuviškai ir lenkų himno niekas nemoka. Lenkai dėlto darė bažnyčioj triukšmą, o paskui rekvizavo klebono svečių pasus.

Jurdaičiai (Skaisgirio v.). Balandžio 30 d. per vakarėlį Jurdaičių mokykloje gauja girtų kėsinosi mušt vietos girininką, bet pastarajam iššovus į lubas, minia pasitraukė. Vakarėliui pasibaigus, girtieji vis tiek jį sumušė ir atėmė iš jo revolverį.

Tai toki čionai viešų vakarėlių lankytojai!

Uosis.

Vištytis. Sunaikinti karės metu valstiečiai sukruto. Pas daugelį matyt privežtų medžių. Vieni statosi, kiti ruošiasi statytis, tiktai bloga, kad be jokio plano ir nurodymų.

PADĖKOS ŽODIS AMERIKOS LIETUVIAMS.

Laisvės Paskolos bonų buvo pasistatyta tikslu išplatint Amerikoje bent už 2,000,000 doliarių. Išviso gi jau yra užsirašyta ant sumos prašokančios du milijonu doliarių.

Todėl skaitau savo malonia pareiga padėkuot Lietuvos vardu Amerikos lietuvių visuomenei už nuoširdų Laisvės Paskolos rėmimą. Lietuva didžiuojasi savo išeivija Amerikoje, taja išeivija, kuri visuomet sunkiuoju metu ateidavo, ateina ir ateis savo tėvynei pagelbon.

Kaip lietuvė motina, išeidusi savo vaikus tolimojon Amerikon, nelaimei ištikus, tuojau susilaukia iš jų pagelbos ir džiaugiasi ji pati ir savo kaimynams pasisako. taip ir Lietuva karės skaudžiai paliesta, išdėjusi savo geriausias pajiegas nepriklausomybei iškovot ir ją nuo priešų apgint, džiaugiasi sulaukusi iš savo ištikimų sunų ir dukterų gausios paramos. Amerikiečių lietuvių paskola Lietuvai žymiai padėjo naujai atgimstančiai valstybei apsigint nuo priešų, ji sustiprino Lietuvos ekonomišką padėtį ir padėjo Lietuvai išvengt sunkių užrubežio paskolų. Pagaliaus ji padarė pasauliui lietuvių tautos idealu bendrumą ir Lietuvos išeivijos nenugalimą pasiryžimą dėt visas savo pajiegas, kad išlaikius Lietuvos politišką ir ekonomišką nepriklausomybę.

Šios paskolos realizavime daugiausia pasidarbavo paskolos stočių komitetai.

Šių komitetų nariai, dažnai net apleisdami savo tiesioginį darbą, atiduodavo savo laiką tėvynės reikalams. Pardavinėjant bonus ne kartą jiems teko patirt iš ištautėjusių ar nesusipratusių musų brolių nesmagumų, bet tas jų patrijotišką jausmą neatšaldė ir garbingo darbo nesutrukdė. Tad paskolų stočių veikėjams priklauso pirmutinė ir didžiausia padėka.

Labai svarbią rolę paskolos platinime sulošė taip pat laikraščiai. Kur kitos valstybės savo paskoloms skelbt spaudoje dėdavo ir deda didelius pinigus, musų laikraščiai, nors ir patys neturtingi budami, skelbė Lietuvos laisvės paskolą dykai. Nė vieno cento nėra išleista apmokėjimui Amerikos lietuvių laikraščiams už paskolos skelbimus ir paskolų liečiančius straipsnius. Tai yra didelė ir neužmirština musų laikraštijos, materijališka auka, nekalbant jau apie jos didelę ir svarbią morališką reikšmę.

Toliau, prie paskolos platinimo ir jos išpirkimo žymiai prisidėjo įvairios lietuvių draugijos ir organizacijos, kurios netik ragino savo narius pirkt bonus, bet taip pat ir savo visuotinuose susirinkimuose nutardavo žymią dalį savo iždnose esamų pinigų paverst Lietuvos paskolos lakštais. Negaliu čia nepaminėt pasidarbavimo ir pavienių lietuvių inteligentų, kunigų, advokatų, daktarų ir kitų vietų veikėjų, kurie budami patys apšviesti ir todėl galėdami giliau už kitus suprast ir atjaust Lietuvos paskolos svarbą, panaudojo visą savo autoritetą ir įtekmę, kad išaiškinus plačiai visuomenei jos pareigas dėl tėvynės ir savo kilniais pavyzdžiais savo raginimu patvirtino.

Vienok nebutų susilaukta tokių gražių paskolos vaisių jei jos tikslas butų atjaustas tiktai visuomenės vadų inteligentų. Su dideliu džiaugsmu turiu konstantuot, kad plačioji lietuvių darbininkų minia parodė didelį savo valstybinį susipratimą. Amerikos lietuviai, darbo žmonės, savo uoliu dalyvumu paskolos išpirkime dar kartą parodė visą ne samonę, tvirtinimų tų, kurie skelbia, kad lietuvių tautos atbudimas ir jos kova dėl laisvė, nėra tai pastangos visos tautos, bet tiktai nedidelio burelio jos vadų. Savo sunkiai uždirbtus per ilgus metus taupintus pinigus Amerikos lietuviai, darbo žmonės, nedvejodami dėjo į Lietuvos bonus ir dažnai dėjo daugiau negu kiti labiau už juos pasiturintieji.

Didelė pastarųjų laikų bedarbė ir įvykusieji straikai sulaikė kai kuriuos pasižadėjusius nuo sumokėjimo pinigų už bonus, pertai kad priėjus prie 2 milijonų sumos gyvais pinigais, dar reikia iš pasižadėjusių surinka virš šimto tukstančių.

Tad šiuomi prašau visų paskolos stočių, kurios dar nesurinko pinigus iš pasižadėjusių ir neišpildė savo kvotų, pasirupint tai padaryt artimiausiu laiku, gi tų stočių, kurios savo paskolos darbą garbingai užbaigę, neišsiskirstyt, bet pasilikt naujiems darbams, nes netrukus prasidės aukso sidabro vajus, vėliau gi bus pradėta nauja Lietuvos paskola vykint.

Šios paskolos uždavinis tikrosios skaitlinės bus savo laiku paskelbtos per spaudą Amerikos lietuvių visuomenės žiniai.

V. Černeckis,
Atstovas.

KĄ RAŠO APIE LIETUVĄ AMERIKOS LAIKRAŠČIAI.

Amerikos platesnei visuomenei Lietuva jau kaskart yra daugiau žinoma. Laimėjome jau bent tai, kad šiadien vidutinis Amerikos prasitrynęs žmogus žino bent tai, kad 1) Lietuva ne slavų tauta, 2) kad ji yra Pabaltijos tauta, atsiskyrusi nuo buvusios Rusijos imperijos, 3) kad Lietuva dabar nepriguliminga šalis ir 4) kad Lietuva veda kovą su Lenkija už Vilnių. Svarbu ir tai pastebėt, kad lenkų propagandai nepasisekė sudaryt Amerikos visuomenėje Lietuvai neprielankią opiniją. Toji viešoji Amerikos opinija Lietuvai yra gana palanki; didžiumoje straipsnių ir žinučių laikraščiuose apie Lietuvą, viršija aiškios simpatijos tonas. Reikia pastebėt ir tai, kad apskritai imant apie Lietuvą rašoma gana daug. Tolimesnių laikų neminint, čia išpultų tik pažymėt, kad dar esant Washingtono konferencijai šių metų pradžioje lietuviai buvo gavę nepaprastą reklamą, vadinamame administracijos oficijoze "Washigton Post". Tuo laiku viename iš nedėlinių numerių, kurs buvo skiriamas vien paminėjimui konferencijos, kurs išėjo magazino pavydale, su daugybe paveikslų ir konferencijos aprašymų—lietuviai, latviai ir estai gavo visą puslapį straipsniui; "The Truth about the Baltic States" (Tiesa apie Pabaltijos valstybes). Tas dailus leidinys buvo plačiai paskleistas tarp konferencijos dalyvių. Jau vien tai turėjo didelę reikšmę. Lietuvių Informacijų Biuras pasiryžęs yra duot kartkartėmis musų visuomenei trumpą peržvalgą Amerikos balsų apie Lietuvą. Naudinga ir įdomu bus mus žinot, ką apie mus rašo amerikiečiai, o gal tai paskatins daugelį musiškių dar daugiau ir dar geriau juos informuot apie Lietuvą ir lietuvius.

Šį kartą paminėsime tik tai kas buvo rašyta tik per pastarasiais dienas nuo Gegužio pradžios.

"Brooklyn Eagle" patalpino ilgą 7 skilčių straipsnį su Europos žemlapiu apie Europos valstybes, dalindamas visas jas į tris kategorijas; į kategoriją priskiriamos tos šalys, kurios netiki į dideles armijas, bet už tad į atstatymą, prekybą ir pramonę; prie tų priskaitoma; Anglija, Holandija Šveicarija, Vokietija, Danija, Švedija, Ispanija, Italija Latvija, Lietuva, Austrija, Eestonija, Portugalija, Bulgarija, Finija (iš viso gyventojų 190 milijonų). Prie antros kategorijos priskaitomos tos šalys, kurios svyruoja tarp militarizmo ir atstatymo: Rusija, Turkija, Vengrija, (gyventojų išviso 160 milijonų); pagaliaus į trečią kategoriją militariškų šalių, kurios tiki į kariumenių laikymą į militariškas sutartis, priskiriamos yra šios šalys: Francuzija, Belgija, Lenkija, Rumunija, Jugoslavija, Grekija, Čekoslovakija (gyventojų išviso apie 100 milijonų).

Gegužio pačioje pradžioje mažne visi Amerikos dienraščiai talpino žinią, kad Lloyd George'as dės pastangas nustatyt greitu laiku Rusijos vakarų ir Lenkijos rytų rubežius. Čia įeina ir Lietuvos rytų klausimas su Vilnium. Gegužio 11 d. dienraščiai padavė gana platų pranešimą, kad tas pats Lloyd George ar tuom reikalu turėjo susirėmimą su Francuzijos delegacija, kuri priešinga Lietuvos ir Galicijos klausimo kėlimui Genuoj. Tačiau Anglija ėmusi viršų ir Lietuvos klausimas busiąs neužilgo Haagoj svarstomas.

Čia dar neprošalį bus priminus, kad dar Balandžio mėnesyj Amerikos dienraščiai paskelbė apie žingsnius lietuvių delegacijos Genuoj, apie jos memorandumus ir reikalavimus Vilniaus klausimui apie jos pažymėtą taikai išlygą išrišt ginčą su lenkais dėl Vilniaus.

New Yorko laikraščiai 1 d. Gegužio paskelbė žinią iš Londono, paduotą "Daily Mail" korespondento iš Genuos, kad Lietuva, Latvija ir Estonija daro Genuoj sutartį laikytis išvien užrubežio politikoj.

Daugelis laikraščių, ypač pietinių valstybių, paskelbė žinią, paleistą iš Kauno, Associated Press korespondento apie tai, kaip rusai gabena kontrabandos budu iš savo šalies auksą. Neseniai Lietuvos valdžia suėmusi vieną elgėtą, kurs ant lazdos galo pasikabinęs nešė nešvarų puodą, bleke apdengta, bet ištikrųjų, gryno aukso.

Gegužio 2 d. New Yorko laikraščiai paskelbė žinią, kad Amerikos žydai sudėję ir nusiuntę Lietuvos žydams pašelpos 24 milijonus markių.

Pusiau oficiališkas pramonės žurnalas "Federated Trade Information Service" paskelbė kelis straipsnius, gautus iš Lietuvos Informacijų Biuro apie ekonomišką Lietuvos padėtį; apie Lietuvos importą ir eksportą, apie žemės reformą, apie savo valiutos įvedimą, apie durpių pramonę ir tt.

Federated Press agentura paskelbė neseniai "New York Call" ir kituose laikraščiuose straipsnį apie Lietuvos Žemės Reformą, gautą iš Lietuvos Informacijų Biuro.

Gana ilgą ir gana prielankų straipsnį apie Lietuvą paskelbė "National Geographical Society" savo biulitėne. Minima tautos praeitis, papročiai, ypatybės, pabrėžiama Vilniaus svarba. Tą straipsnį atspaudino tuli Pennsylvanijos ir Nebraskos valstijų laikraščiai.

Įdomiausį, originališkai parašytą straipsnį randame dienraštyje "Brooklyn Eagle", užvardytą "Šalis, kur vaikai ir mergaitės mėgsta eit į mokyklą." Nurodoma lietuvių praeities vargai dėl mokslo ir dėl mokyklų. Parodoma, kaip dabar, laisvę gavę lietuviai brangina mokslą, kaip Lietuvos vaikai mylį savo mokyklas. Jie nežiną, kas tai yra apleist mokyklą. Baigiama patarimu amerikonams, jeigu jie kada nuvažiuos į Lietuvą ir sutiks Lietuvos vaikus, gink Dieve, lai nesako jiems, kad Amerikos vaikai tingį kartais eit į mokyklą, nes Lietuvos vaikai galėtų, sako pamanyt, jog Amerika yra labai atsilikusi šalis.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

Naikina ginklus.

Berlin, Vokietijoj. Iki 1 dienai Kovo Vokietija sunaikino: 5,855,000 šautuvų, 104,000 kulkosvaidžių, 35,000,000 šuvių ir minų, 14,000,000 granatų, 13,383 orlaivių ir 14,045 orlaiviams cilinderių.

Sutartis su Rusija.

Genua, Italijoj. Pasibaigė tarimasis Italijos ir Rusijos atstovų, pirklybos reikaluose. Sutarties aktas pasirašyta Royal rumuose.

LAIVAS GEORGE WASHINGTON keliaus į Bremeną 10-tą dieną Birželio. Ant jo keliaus daugelis musų pasažierų. Kelionė aprupinta kuogeriausia. Mes išleidžiam ant laivo, musų atstovas pasitinka prie laivo Breme.

Labai daug reiškia keliauninkui jo kelionei teisingas patarnavimas, todel kviečiame visus kreiptis ps mus su kelionės reikalais.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

ŽMONIŲ GYVYBĖS APSAUGOS LYGA.

1916 metuose daktaras Warren New Yorke suorganizavo taip vadinamą žmonių gyvybės apsaugos lygą, kuri, kaip tikrina pats šios lygos įsteigėjas, ikišiol žmonėms nemažai pasitarnavo. Šitos lygos tikslas yra gelbėt žmones įpuolusius desperacijon dėl kokios nors priežasties, kuri nuveda prie saužudystės. Lyga turi savo biurą po numeriu 108 prie W. 77 gatvės New Yorke, kuriame daktaras Warren suteikia dykai savo patarimus viesiems, kurie prie jo kreipiasi jieškodami pagelbos, kada jie įpuolę desperacijon nustoja gyvenimo vilties ir linksta prie saužudystės, kad pasiliuosavus nuo sažinės graužimo ir beviltingojo gyvenimo. Visų čia jieškančiųjų pagelbos sekretai yra užlaikomi didelėje slaptybėje. Čia patarnaujama įvairiais patarimais kiekvienam, neskiriant tautos, tikybos, rasos, lyties nė amžiaus. Visas išlaidas lyga padengia liuosnorių aukomis surinktomis šito tikslo fondan iš geraširdžių žmonių.

Nuo pradžios 1915 metų iki galui New Yorke buvo 4958 saužudystės, gi susiorganizavus "žmonių gyvybės apsaugos lygai," proporcionališkai imant žmonių pasidauginimo skaitlių, saužudystės žymiai susimažino. Ikišiol nuo 1916 metų buvo abelnai saužudysčių 12410, iš kurių saužudžiais buvo 8,410 vyrai; seniausiu jų buvo senelis 100 metų amžiaus, gi jauniausiu penkių metų vaikas. 1921 m. saužudysčių buvo 840, arba 103 daugiau negu 1920 m., 1921 m. buvo didžiausia epidemija saužudysčių ir žudymo moterių. Saužudžiai pirmiau nusižudymo nužudydavo ką nors kitą. Vienas vyriškis įpuolęs desperacijon, nužudė 10 ypatų ir paskui pats sau pasidarė galą. Panašiu budu žuvo apie 2000 žmonių.

Tokia žudysčių epidemija, sako dr. Warren, siaučia po kiekvienai karei ir todėl šiuo mi nieko stebėtino, nes apsistojus žudysčių audrai karės laukuose, epidemija persikelia į ramiųjų žmonių gyvenimą; įsikarščiavimas, atmaina sensacijų, perskyros, netinkanti ir piktinanti drabužiai taukiausia buva priežastimis tam tikros melancholijos, kuri nuveda prie desperacijos ir tada išėjimo nelieka, jeigu nesiranda šitos ligos apsėstam ligoniui reikalingos pagelbos.

Šita epidemija daugiau aukų ima iš tarpo turtingesniųjų ir prakilnseniųjų žmonių negu iš tarpo neturtingųjų ir prastai gyvenančiųjų. Per prabėgusius dešimts metų nusižudė 10 redaktorių ir apie tiekpat rašytojų; 40 studentų iš įvairių augštesnių mokyklų, 50 mokintojų, 21 kunigas, 39 spekulian- 57 teisėjai ir advokatai, 87 daktarai, 7 majorai, 7 įstatymdaviai, 93 bankininkai, 88 prezidentai įvairių firmų ir 30 turtingų moterių. Immant saužudžius sulyg tautų, prie saužudystės daugiausia linkusiais yra vokiečiai, gi mažiau žydai, ir daugiau tokių yra tarpe turtingųjų, negu vargingųjų.

Sulyg ikišiol gautų patyrimų, prie saužudysčių daugiausia linksta tie, kurie perdaug interesuojasi lyčia, pas kui eina iš eilės: vienatvė, netikus sveikata, blogas gyvenimas, meilė, šeimyniški nesutikimai, nepasisekimas pramonėje ir tik galiausia neturtas. Tarpe tokių saužudžių pamišėlių beveik visai nėra. Prašalinimui, ar išgelbėjimui nuo pasikėsinimo ant savo gyvybės sunkiausia prieinama prie desperacijon įpuolusių dėlei meilės.

Vienas vyriškis nusižudė todėl, kad kartą sumelavo savo pačiai, ką paliudijo jo paliktas raštelis. Viena senmergė nusinuodijo palikdama raštelį su šiokiu pasiaiškinimu: "Nemielas man gyvenimas, nes pasaulyje nėra vyro, kuris butų man tikrai geras." Vienas vyriškis nusižudė todėl, kad negalėjo gaut perskyrą nuo savo pačios. Kitas vėl nusižudė, kad negalėjo niekur surast nuo jo pabėgusią pačią. Kitas vėl nusižudė palikęs raštelį su šokia pasarga: "Sergėkitės šiaudinių našlių."

Saužudystės daugiausia pasitaiko giedrose dienose negu suniurusiose ir tankiau pavasario ar vasaros metu, negu žiemos, ar rudenio, taipgi tankiau ramumo negu karės metu.

Kadangi saužudystės mintis pas žmones randasi tik pasitaikius kokiam dideliam nepasisekimui ir rupesčiui, tad "žmonių gyvybės apsaugos lyga" kviečia kiekvieną, kuris pasijunta kokiame dideliame nesmagume, nusiminime ir jaučiasi linkstas prie saužudystės, kad kreiptųsi šios ligos biuran ir ten apipasakotų savo "tikslą." Kreiptis galima ypatiškai ir laiškais, kad ir iš toli. Ten daktaras Warren viską išklausęs ims tokį ligonį gydyt, ir gydys ne vaistais, bet patarimais ir atkalbinėjimais nuo "tikslo," šiuom ir tuom ligonį nubovydamas, kol jį atves prie nusiraminimo, arba jo mintis nukreips prie kokios nors vilties. Už patarnavimus, nė daktarui, nė jo biurui mokėt nieko nereikia, nes visos išlaidos padengiama liuosnorių aukomis. Patarnaujama ten be skirtumo, kas kokios tautos ar tikybos nebutų. Viskas ten paremta tarptautiškumu ir tik žmonės gelbstima kaip galint.

Tokia įstataiga yra tikrai pagirtina. Labai butų gerai, kad panašios įstaigos atsirastų gydymui ir fanatiškųjų ligonių, kurie dėl surugusio savo vienpusiškumo neretai liekasi desperacijos aukomis. O tokių fanatiškų ligonių daugybė yra pas įvairias tautas.

Žaislas ir tikrenybė.

Kada tai vienas Amerikos lietuvių laikraštis buvo pasakęs, kad garsusis lenkų pianistas Paderewski keliaus iš Suvienytų Valstijų per Lenkiją į Vilnių, kad ten darius pasipriešinimus lenkams, besikėsinantiems Vilnių prijungt prie Lenkijos.

Šitą žinią pasigavo Lietuvos laikraščiai. "Lietuva" tik nusistebėjo ir pastatė klausimą "Nagi čia jau kas pasidarė?", o "Trimitas iš to jau ir išvedimą daro, kad....kad Poderewski nors ir yra lenkų endekas, tai vienok yra galimas daiktas, kad jis budamas toli nuo lenkų pakvaišusio obalsio "od morza do morza", mato lenkų klaidas ir "numato" koki lenkams dėl to gali išeit blogumai, ir net dėlto randama Paderewskio smegenų sveikumą.

O vienok čia yra tik žaislas, kuris tikrinybėje reiškia visai ką kitą, jeigu ištikrųjų Paderewski buvo kada nors žadėjęs keliaut gint nuo Lenkijos Vilnių. Tikrenybėje, bent pas patį Paderewskį buvo visai kas kitas. Pilsudskis buvo sugalvojęs iš Vilniaus apyrubės sutvert "srodkovą Litvą", kad paskui joje susikurus kokio kunigaikščio lizdą, nes visgi jis nors ir bernauja lenkams, tai vienok prigimtis jį verčia jaustis savo samdytojams svetimu su ne užtikrinta ateičia, kuomet lenkai Vilnių prakiš. Tada paderewski matydamas ir gerai suprasdamas Pilsudskio "smegenų sveikumą" galėjo pasigundyt pustelt Pilsudskio dudelėn, kad už tai ką nors gavus, kad ir kokio "načelnyko" vietelę "srodkovoj' 'Lietuvoj, o šiai perėjus nepriklausomosios Lietuvos valdžion, visgi galėtų but šiokia tokia užvėja. O ypač Paderewskį galėjo paimt pagunda tada, kada Pilsudskis Varšavoj pagrumojo lenkų ministerių gabinetui savo rezignacija, jeigu butų kėsintasi Vilnių prijungt prie Lenkijos ir ministeriai nusigandę atsižadėjo savo tikslo, kas davė progą kam ir manyt, kad Pilsudskis labai daug laimėjo. Vienok vėliaus Haller mokėjo Pilsudskį patremt ir lenkai Vilnių "prijungė" prie Lenkijos bent tulam laikui, kol svetimos valstybės Vilniaus klausimą nuspręs. Pastarasis nutikimas galbut ir Paderewskio "smegenų sveikumo" planus išsklaidė, nes jis į Vilnių nė per Lenkiją, nė per Vokietiją dar ne išvažiavo.

Neretai pasitaiko labai greitos žinios apie šį ir tą iš lenkų pusės neva Lietuvos gerovei. Vienok tą paskaityt "smegenų sveikumu" tuojaus kaip tik žinutė tampa perskaityta, butų tai pergreitas džiaugsmas. Reikia pirmiaus su atsargumu pasiskaityt ir tik tada spręst. Atsargumas nieko ne kenkia. Perankstyvas džiaugsmas yra kenksmingesnis.

Ką gaisrai duoda.

Gaisrai duoda žmonėms didelius ir tankiai net ne apskaitomus nuostolius. Pirmiaus toki nuostoliai buvo tik skaitomi dėlei vulkanų siautimo kilę, bet dabar jau jie apskaitoma abelnai, nepraleidžiant ir tuos, kurie kįla dėl žmonių ne atsargumo ir dėl tulų išrokavimų. Per pereitus metus Suvienytose Valstijose gasrai padarė nuostolių už 485 milijonus doliarių, todėl Suvienytos Valstijos yra vadinamos "deganti šalis", nes jokioje kitoje šalyje tiek daug gaisrų ne įvyksta, neskaitant gamtiškasias katastrofas. Augščiau paminėtus nuostolius per pereitus metus davė 812,357 gaisrai, kurie kilo dėl žmonių ne atsargumo ir nuo tyčia padegimų, su pasipinigavimo tikslu. Už padegimus buvo areštuota 638 žmonės, kurie jieškojo sau pelno. Likusieji kiti gaisrai, nesusekant jų priežastis, paskaityta gimusiais dėlei ne atsargumo, kuris primesta galam degančių cigaretų ir cigarų, netikusių kaminų, nepaslėpimui nuo vaikų degtukų. Prie tų dar priskaitoma ir gaisrai, kilę iš geležinkelių garvežių išprunkštų kibirkščių, kurios išdegino labai didelius plotus miškų, girių ir javais apsėtų laukų.

WORCESTERIO LIETUVIŲ DRAUGIJŲ TARYBA

— arba —

kaip Worcesterio lietuviai organizuojasi.

Norin tart keliatą žodžių vietos lietuviams reikale vietos lietuvių tautiško veikimo ir musų, lietuvių draugijų veikimą, bendrais lietuvių organizatyviškais reikalais ikišiol, ir kas turėtų but veikiama ateityj. Labai butų gerai parašyt apie vietos lietuvių buvusį judėjimą senesniais laikais, bet gaila, kad aš šioj lietuvių kolionijoj gyvenau vos tik aštuonis metus, tad tenka man paminėt trumpais ruožais perijodą aštuonių metų lietuvių organizatyviško judėjimo, pažangumo per pereitus 8 metus.

Kada aš atvykau iš Lietuvos į Worcesterį prieš pat Europos karę, tada vietos lietuviai jau buvo šiek tiek organizuoti; radau jau keliatą lietuvių draugijų. Tiesa, tuom laiku vietos lietuviai buvo nekokioj šviesoj, maža lietuvių dalelė buvo organizuota, t. y. mažai lietuvių prigulėjo prie draugijų. Priežastis to, kad vietos lietuviai buvo neorganizuoti, sunku pasakyt, nes jau aš radau vieną - kitą lietuvį inteligentą ir šiaip jau susipratusių lietuvių keliatas buvo, kurie galėjo pradėt organizatyvišką, smarkesnį darbą. Taigi šioji priežastis man atrodo, kad buvo ta, jog mažai pažangių lietuvių čia radosi, tai viena. Antra, tuom laiku lietuviai kaip paprastai visur kitur, taip ir čia, mažai užsiimdavo skaitymu laikraščių, bet kaip tik priešingai, bile tik gyveno.... Tokioj apystovoje buvo sunku lietuvius šviest ir organizuot.

Prasidėjus Europos karei, kurion tapo įveltas ir musų lietuvių gimtinis kraštąs Lietuva, susidarius dideliam trukšmui visoj Europoj, tada Amerikos lietuviai tapo užinteresuoti kare, ir likimu savo gimtinio krašto, Lietuvos. Dabar-gi karei siaučiant, kiekvienas lietuvis pradėjo įdomaut žinioms iš karės laukò, bet, kad gavus tas žinias, kiekvienas buvo priverstas skaityt laikraščius. Kada lietuviai pradėjo skaityt laikraščius, kurie perdavinėjo žinias, tad skaitė ne vien žinias, bet jau ir kitus raštus įvairiais tautos reikalais. Taigi čia buvo pradžia lietuvių amerikiečių švietimosi ir organizavimosi darbas. Karės laiku Amerikos lietuviai daug pažengė pirmyn švietimosi, kulturos žvilgsniu, su tuom progresu ėjo ir vietos lietuviai.

Worcesterio lietuvių tautiškas susipratimas augo kaip ant mielių; iš tamsios lietuvių kolionijos, tapo prakilniausia, žymiausia lietuvių kolionija. Vietos lietuvių draugijos ir kuopos narių skaičium padidėjo labai daug, finansiškai kaip kurios draugijos taipgi stovi gerai, ir dar kas metai laipsniškai auga, stiprėja.

Tiesą pasakius, nors gal butų nemalonu prisipažint, kad Worcesterio lietuviai progresuodami organizatyviškai, apsilenkė su vienu ir tai svarbesniu dalyku, t. y., nesistengimas įsigyt tautišką namą. Šiame reikale Worcesterio lietuviai nepadarė to, ką padarė kitos mažos lietuvių kolonijos; čia tai yra didžiausia vietos lietuvių klaida. Vietos lietuviai ir lietuvių draugijos šiądien tokioj kolionijoj kaip Worcesteryj neturi savos įstaigos—tautiško namo. Tai gaila ir gėda prisimint. Turint tautišką namą, tame name galima butų turėt vietą kliubams, ir šiaip jau draugijų reikalams kas jau butų sava pastogė, tai viena. Antra, kad jeigu reiktų tiek pat mokėt nuomos už išnuomuojamą butą tautiškame name dėl kokio tai kliubo, ar kokiai draugijai, tai jau visgi, suprantama, tie pinigai eina pačių lietuvių įstaigai, o ne svetimtaučių.

Dabar kįla klausimas, kas privalo rupintis steigimu lietuvių tautiško namo. Mano supratimu, visųpirmiausia privalėtų tuomi rupintis vietos lietuvių draugijos į pagelbą ateitų visuomenė. Toks namas visiems lietuviams abelnai reikalingas. Worcesterio lietuvių draugijos vienos galėtų tai padaryt, t. y., įsteigt lietuvių tautišką namą, ir tai darugijų pareiga tą padaryt, ypatingai, kada dabar jau Worcesterio lietuvių draugijų Taryba pradėjo veikt, tai ot, šios 8-nios stambiosios vietos lietuvių draugijos, priklausančios prie Tarybos, galėtų įsteigt tautišką namą.

Tautiško namo steigimas yra butinai reikalingas ir štai ve dėl ko: šiądien męs, lietuviai, patys matome, kad musų organizatyviškos jiegos didėja, taipgi didėja su tuom ir musų veikimas, o tam reikalinga turėt savą pastogę, t. y., savo gerą svetainę, kurioj butų nevien galima paskaitas laikyt ir prakalbas sakyt, bet, kad butų galima duot milžiniški koncertai, sceniški veikalai lošt tinkamai. Juk męs dabar Worcesterio lietuviai esame kampininkai, mažiausiam susirinkimėliui turime samdytis sau svetainę, ir užmokėt už tai gerus pinigus, o ką jau kalbėt apie koncertus, ar operetes, ir kitokius didelius veikalus? Neturime vietos juos kur perstatyt, tai viena. Antra, dabar męs tik paskaitliuokime kiek męs svetimiems išmokame už butus kliubų, ir svetainių nuomas. Štai as čia paduosiu mažą pavyzdį palyginimo ir prasto apskaitliavimo. Pavyzdin: Lietuvių Ukėsų kliubas nuomoja butą ir moka 65 doliarius per mėnesį, kas siekia per metus $780. Aušrelės draugija moka 35 doliarius per mėnesį, per metus laiko siekia $420. Dabar skaitant pagal veikimą, męs matome, kad beveik visą savaitę svetainės dykos nestovi, męs lietuviai laike rudens, žiemos ir pavasario sezonuose turime tiek daug pramogų—parengimų, kad net po keliolika jų atsibuna į savaitę. Bet jeigu butų savo, tinkama svetainė su prieinamesne kaina, tada panašių parengimų dar daugiau atsirastų, taipgi butų ir taip dar: kad pasitaikė kokia draugija stato scenoje puikų veikalą, kuris užima gana daug laiko prisirengimui, na, ir buna suloštas tik vieną kartą; gerai jeigu geras, gražus oras pasitaikė, tai žmonių susirenka daugiau, kas apamoka prirengimo lėšas; bet buna ir taip, kad jeigu blogas oras pasitaiko, tai mažai žmonių į tą vakarą ateiną, na, ir tada draugijai nuostolis, ir jau žmonės neturi progos kitame vakare matyt tą veikalą, nes jį pakartot negalima todėl, kad ta svetainė jau išduota kitiems žmonėms, arba yra brangi, kad jau antru kartu ją išnuomuot nėra išrokavimo. Kas kita butų turint savą svetainę; tada jau kitokis veikimas. Pasitaikius žymesniam sceniškam veikalui, ar operetei, galima butų lošt kad ir net tris kartus, nes jau butų kitokios sąlygos su svetainės kaina ir tvarka.

Atsižiurint į šį reikalą, Worcesterio lietuviai privalo rast budą kaip norint įsteigt lietuvių tautišką namą ir jame gerą vieną svetainę, ir kokią porą ar daugiau mažesnių svetainių draugijų ir kliubų reikalams ar susirinkimams laikyt. Apart to, tokiame tautiškame name, butinai reikalinga turėt vietą vakarinei suaugusių, o ypatingai priaugančiam lietuvių jaunimui mokykla lietuvių kalboje; be to ant toliau jau negalima pakęst. Juk jau matome į ką išaugs musų lietuvių jaunimas, gimęs ir augęs Amerikoje.

Todėl broliai lietuviai worcesteriečiai, męs privalome suprast, kad mums tokia mokykla reikalinga lygiai arba dar labiau negu kiti dalykai. Per mokyklą tik galima išauklėt musų jauną kartą, kad liktųsi gerais lietuviais, tikrais vaikais tautos, ir jos kulturos nešėjais.

Taigi sakau, kad pirmutine pareiga turi musų draugijos steigt savą įstaigą tautišką namą, o visuomenės dalis, susipratę lietuviai, ypatingai biznieriai tą parems, tik reikia pradėt darbą. Tikslas aiškus kaip diena, kiekvienas lietuvis tą gali suprast kiek tai reikšmės turėtų toks lietuvių tautiškas namas vietos lietuvių gyvenime. Jeigu kitose lietuvių kolionijose lietuviai tą turi, tai kodėl-gi Worcesterio lietuviai tą negalime turėt? Juk męs lengvai tą galime įsisteigt, tik reikia noro ir darbo.

Worcesterio Lietuvių Draugijų Taryba, šį dalyką turėtų apsvarstyt ir kuoplačiau tą idėją perstatyt draugijoms, nes tas ne vien tik kaipo reikalingas dalykas, bet yra naudingas, nešantis piniginę naudą tokios įstaigos įsteigėjams. Tai butų keleriopa nauda vietos lietuviams. Visųpirmiausia vietos lietuviai susilauktų savos pastogės, nereiktų bastytis po svetimus kampus, nebutų išnaudojami svetimtaučių, tai viena. Antra, tie tukstančiai doliarių, kuriuos męs atiduodame svetimiems, butų lietuvių įstaigos kišeniuje; tai kodel-gi męs neiname prie šitokio pleno? Broliai lietuviai, gana mums jau kitiems vergaut, ir pas juos kampininkaut! Laikas viską savo turėt! Lietuva laisva nepriklausoma, męs, lietuviai, ateiviai, čia turime steigt savas nuosavybes kooperatyvišku keliu, idant tą parodyt savo valstybės atvykstantiems atstovams, kad męs čia gyvename, ir galime parodyt savo gyvenimo darbų vaisius ekonomišku ir kulturišku žvilgsniu. Taigi broliai, imkimės darbo, vis bendrai, o musų kilti tikslai bus atsiekti, duos mums didelę morališką ir materiališką naudą musų tautiškame, organizatyviškame gyvenime.

Aš manau, kad šiuo kartu užteks, vėliaus šiame dalyke bus galima daugiau pakalbėt, ir dar giliau pažiurėt į reikalo svarbumą. Aš neabejoju, kad rasis daug vietos lietuvių, kurie sutiks su šia namo minčia.

V. M. Čekanauskas.

PO MEDŽIU

Malonųs broliai ir sesers! Neseniai męs šventėme pavasario šventę velykas ir jas dar beveik ne užmiršome, rodosi, kad jos dar tik vakar buvo mųs švenčiamos, o vienok jau jos toli nuo mųs pasiliko ir net nesijutome, kad jau ir sekminių šventė praėjo. Rods, sekminės čia žmonių beveik nepažįstamos, nes jos pas šios šalies žmones neturi jokios reikšmės. Tai ne taip kaip Lietuvoj kitados jų žmonės laukdavo. Ten žmonės jų laukdavo todėl, kad tai buvo šventė trijų dienų. Tada darbo žmonės džiaugdavosi sulaukę sekminių, nes per tris dienas buvo liuosais nuo darbo Per tas tris dienas jie galėjo pasilsėt ir pasisvečiuot pas gimines ir pažįstamus Labiausia sekminių laukė didžiausi kaimų vargdieniai piemenukai, nes ir jie turėjo progą pasilsėt per sekmines Buvo tai papročiu, kad piemenukai apsirinkę kur dailią pievą, iki sekminių į ją neleido gyvulius ir taip augino žolę iki sekminių, o per sekmines anksti išgindavo gyvulius taip priželdinto pievoj priganydavo, ir paskui juos priėdusius varydavo namo ir tokiu budu tik pavakarei jie buvo liuosi, nes reikalavo ganyt priėdusius gyvulius. Per tą laiką piemenukai jausdavosi kaip išvergijos paliuosuotais, nors tas laikas buvo gana trumpas, tik kelių valandų. Apart pasilsio piemenukai daugiau turėjo ir džiaugsmo, nes už priganymą karvių šeimininkės juos apdovanodavo kiaušiniais ir keliais skatikais pinigų, už ką jie šeimininkėms atsimokėdami, vakare papuošdavo karves laukinių gėlių vainikais, užmaujant juos karvėms ant ragų.

Tai toki maž daug papročiai budavo Lietuvoj. Gi šioje šalyje nieko panašaus nėra ir taip sekmines niekas nepažįsta, nes išimant nedėldienį, visas kitas dienas reikia dirbt kaip ir kasdien, o jei kas norėtų švęst, tai arba netektų darbo, arba parsieitų liktis be algos už šventąsias dienas. Piemenukų čia nėra, nes jiems čia nėra darbo prie gyvulių ganymo, tąd niekas ne augina sekminėms pievose žolę ir toje negano gyvulius. Žodžiu sakant, apie sekmines čia niekas nieko nežino.

Teisybę sakant, dabar ir Lietuvoj jau kita gadynė. Sekminės kaip ir kitos šventės daug mažiau svarbos turi negu pirmiau. Šykštuoliai ukininkai ir dvarininkai, pavydėdami savo darbininkams pasilsio, sumažino dienas svarbiųjų švenčių ir todėl per kalėdas, per velykas ir sekmines šventimas trijų dienų išėjo iš mados. Vėliaus kunigams susirgus politikavimų liga, visos kitos šventės tapo panaikintomis. Panaikinta jas taip, kad šventės, kurios pripuola darbo dienomis, visos perkelta į nedėldienius, kad darbo dienomis negaišavus laiką, nes kunigams reikia bastytis po kaimus, miestus ir dvarus su agitaćijomis tarp darbininkų žmonių, kad juos paraginus, ką tie privalo rinkt kandidatais į valdininkus ir už ką reikia balsuot rinkimams prisiėjus. Dar kiti jų ir kunigystę pametę nusiskubino į valdiškasias vietas, ir abelnai didumoj vis tik politikos reikalais užsiėmę, neturi laiko šventėse bažnyčioj pamaldas atlikt, tad šventes subruko į nedėldienius. Ir tokiu budu Lietuvoj žmonėms nors jau ir nuo kiek seniau buvo šventųjų svarba daug mažesnė negu seniaus, dabar ji visai sumažėjo. Užtai ten ir sekminių šventė žmonėms nelaug kuom svarbesnė, kaip mums čia gyvenant svetimoj šalyj.

Bet ne apie tai šiadien aš norėjau kalbėt, ir nors priminiau sekmines, tai vienok turiu pasakyt dar ką kitą, kad jųs visi, kurie čia esate susirinkę, galėtumet savo protu apsvarstyt neseniai arpe musų viengenčių nutiusį vieną labai nelemtą apsireiškimą, kuris jei tikrenybėje išeitų, butų tai didelis skandalas, kuris suteiktų musų tautai didelį pažeminimą ir mus visus pastatytų labai žemai ir svetimų žmonių, su kuirais męs kaimynystėje gyvename, ir valdžios akyse. O dalykas yra tame Neseniai atsirado tarpe musų žmonės, kurie turi labai daug begėdiškos drasos šian ir ten keliaudami tarp savo viengenčių kelt nesutikimus ir vienus su kitais pjudyt. Tai paprasti politikierėliai, kurie, kaip jau ne kartą męs apie juos kalbėjome, savo užsiėmimu yra pasiskyrę tikrąjį drumstimą, kad galėtų pasekmingiau žvejot. Jie kelia nesutikimus tarpe savųjų, drumsčia vienybę, ardo sutikimą, kad netvarką sukėlę galėtų pasimeškeriot, ar tai savo privatiškai, ar savo partijų naudai. Tai yra labai bjaurus darbas, ir nežinau, ar toki žmonės kur butų išteisinami už savo darbus. O tuomi jų darbu įsižeidę kiti viengenčiai pasiskelbė, kad jie nutarę pirmuosius įskųst valdžiai, kaipo nenaudingus žmones, ir pareikalaut valdžios, kad juos išvarytų iš šios šalies, kaipo maištininkus ir pjudytojus žmonių.

Pirmųjų darbas, kaip jau pirmiau sakiau, yra gana bjaurus ir už jį atleidimas jiems galėtų but tik tada galimu, kada jie viešai atsiprašytų visų tų kuriuos jie įžeidė ir išdarkė, ir prisižadėtų liautis tą darbą veikt toliau. Betgi pasiskelbimas su savo nutarimais, kad rengiamasi skųst tuos politikierius valdžiai ir pareikalaut juos išvaryt iš šalies, yra užtektinai vaikiškas. Ir butų labai gerai, kad jie su savo užsimojimu toli nenueitų. Butų gerai, kad jie su savo skundais valdžia nepasiektų, nes tuomi jie nieko nepelnytų, tik valdžios akyse labai pažemintų savo tautą. Skundimas ko nors valdžiai nėra jau taip menkos vertės daiktu, kad jis paskui ne atsilieptų, ir nėra jau taip lengvai atsiekiamu, kaip kas greit skundą gali sugalvot. Skundą paduodant reikia turėt gyvus prirodymus kuom skundžiamasis nusidėjo, o juk nusidėjimas tų žmonių nors ir yra, tai vienok jis yra pagimdytas jei ne pačių skundėjų, tai kitų tos pačios rušies politikierių, kurie savo priešus įerzino. Tai yra lygiu vaikų pasielgimui, kad vaikai vieni kitus įerzina ir paskui susipešę eina pas tėvus skųstis, vieni ir kiti kaltais budami. Taip lygiai ir su musų politikieriais. Vieni ir kiti blogai elgdamiesi sukelia žmonių gyvenime audrą, ir paskui vieni ant kitų pykdami grumoja skundais valdžiai, dargi šiais laikais, kada į ateivius žiurima ne ištikimybės akimis ir jieškoma budų galutinai uždaryt kelią jų atvykimui. Gerai dar tiek kad šis skundas, kaip galima jį suprast, nueis į pasuolę, arba dings taip umai kaip jis atsirado. Bet jeigu jis pasiektų valdžią, butų tai skaudus smugis musų išeivijai, nes tada valdžiai butų paduotas botagas. Valdžia nesuradus kaltės pas skundžiamuosius, nes ji yra gimus dėlei partyviškumų, vienoj ir antroj pusėje, paskaitytų abi puses nepageidaujamomis šiai šaliai, ir ko gero, užtai musų išeivijai parsieitų nukentėt.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Gardner, Mass. — Aušros dainos Gardner teatre. Komunistų darbai. Aušros koncertas.

26 Gegužio Gardner teatre įvyko miesto vakarinių mokyklų amerikonizacijos kursų mokinių klesos užbaigtuvės, kur 200 mokinių gavo diplomus, tarp kurių buvo ir bent 25 lietuviai. Užbaigtuvių iškilmėse dalyvavo ir lietuviai. Aušros mišrusis choras su 30 balsų, vedamas L. Deltuvo, sudainavo "Neverkit pas kapą," "Atsisveikinimas su giria" ir programui pasibaigiant "America." Dalyvavo ir švedai. Švedų choro mandolinų orkestra, vedama W. Knighto gana gabiai išpildė bent keturias dainas. Vienas lenkas dainavo solo labai prastai. Italų duetas madolinomis skambino gerai 4-ri ar penki mokiniai sakė prakalbas. Gardneroi suaugusieji piliečiai apie iš 12 ypatų sakė deklemaciją "Atėnų prisiega." Prakalbą sakė Gardnerio mokyklų supredentas Baynold, Massachusetts valstijos amerikonizacijos komisorius prof. Mahoney. Programą vedė teisėjas Hoban. Publikos buvo pilnas teatras.

Aušros choras jau antru kartu dalyvavo amerikonų programoje. Sykį 1920 m. dalyvavo dideliame comunity draugijos koncerte.

1919 m. "Laisvės" agentai, ar vienminčiai, iš burio LSS. 89 kuopos suorganizavo lietuvių komunistų kuopą. Pastaroji buvo pradėjus tankiai rengt prakalbas, beveik kas nedėldienis, su tais pačiais kalbėtojais Jukelis, Bimba, Andriulis, Daubaras, Karalius. Jie kėlė į padanges komunizmą ir komunistų galybę, publiką džiugino komunistų galybe, kad barbariškoji valdžia tuojaus sugrius, ir liepė laukt tik "gražios dienos," kada vieton barbariškosios valdžios užviešpataus komunistiškoji valdžia su darbininkiškai - proletarišką diktatura. Lengvatikiai patikėję tokioms svajonėms laukė tos "gražios" dienos bet vieton jos susilaukė šaltos nakties. 2 dieną Sausio 1920 m. detektivai areštavo 10 įtariamų komunistų ir išsigabeno juos į Bostoną, o iš ten į "Stirnų salą." Tada tarp komunistų ir jų simpatikų kilo panika. Areštuotiems kainavo apie po $400 ir reikėjo "stirnų saloj" pagyvent bent po mėnesį laiko Po "baisios nakties" pamatė jie, kad apie išvertimą buržuaziškos valdžios tik svajot galima. Todėl jie vietoje tą valdžią griaut, ėmės griovimo lietuvių darbininkų organizacijų. Užnuodijo jie Gardnerio lietuvių draugijas pjovynėmis, krikdymais ir skaldymaisis. Per pastaruosius kelis metus Gardnere skilo, ar pakriko bent kelios draugijos. Komunistų pasidarbavimu pakriko gana veikli ir įtekminga LSS. 89 kuopa. Komunistams pasidarbavus skilo šv. Petro ir Povilo draugija: suskilus ši draugija pateko valdžios teisman ir dabar prasidėjo tardymai, bet galo dar tame nesimato; paardyme dalyvauja trįs advokatai. Sakoma, kad kiekvienos dienos tardymai kainuoja $200. Reiškia, čia ir dėlei komunistų pasidarbavimo lietuvių darbininkų šimtai ir tukstančiai doliarių nueis į "buržujų" advokatų kišenius. Komunistams pasidarbavus sugriuvo ir Darbininkų Literaturos Draugijos 53 kuopa. Kuomet valdžios detektivai išvaikė komunistų kuopą, jie pasislėpė po ALDLD. kuopos skraiste. Na, ant galo ir ten kilo revoliucija, kuopa skilo į du abazus: laisviečiai, arba darbininkų partijos šalininkai, ar viršutiniai komunistai nuėjo savo keliais, gi bimbiniai, arba taip sakant "Darbininkų Tiesos" šalininkai nuėjo kitu keliu. Aną dieną Casino salėje Am. Darb. partijos, arba "viršutinių" įvyko prakalbos, kuriose kalbėjo Burė. Jis niekino bimbinius ir lygino juos prie varlių. O tokių Gardnere yra diktokai. Tada salėje kilo trukšmas: "Darb. Ties." šalininkai sustojo prieš Burę. Prasidėjo tikras "kačių koncertas". Publikoj kilo tarpsaviniai ginčai. Įsimaišė ir žinomasis socialistas R. Kentra, kuris stojo už "Keleivį" ir kitus socialistų laikraščius. Burė sušuko: "Keleivis" šnipų laikraštis, socialistai yra šnipai ir išdavikai." Kentra atšovė: "Jeigu socialistai šnipai ir išdavikai, o jųs sakote, kad komunistai dar varlės, tai kur darbininkams reikia eit? Gal pas katalikus?" Burė neturėjo ką atsakyt. Pradėta Kentrą varyt iš šalės. Kilo tikra revoliucija!

29 Gegužio Aušros choras turėjo koncertą, kurį išpildė patįs aušriečiai. Mišrusis choras 29 balsais, vedant L. Deltuvai, sudainavo keturias, ar penkias dainas. Vaikų choras sudainavo keturias dainas. Publikos buvo susirinkę diktokai. Po koncertui tęsėsi šokiai, griežiant koncertinos orkestrai, vedamai J. Misevičiaus.

Korespondentas.

Baltimore, Md.— Žygelio prakalbos. Publikos susirinko vidutiniškai. Prakalbos susirinkusiems patiko. Aukos.

Gegužio 2 dieną ALTS. 5 kuopa surengė prakalbas. Kalbėjo svečias iš Lietuvos mokytojas Žygelis. Nors publikos buvo susirinkę ne perdaugiausiai vienok kalbėtojo prakalba visiems patiko, ką liudijo publikos ramus užsilaikymas ir kartas nuo karto gausus delnais plojimas. Kadangi malonus svečias yra jau atlankęs daug lietuviais apgyventų kolionijų, ir visur kalba vien apie Lietuvos padėtį ir klerikalų politiką, tad aš čia daug ir ne rašysiu, tik pažymėsiu, kad kalbėtojas didesnę dalį savo kalbos pašventė aiškininams žemės reformos įstatymo ir kaip klerikalai perveido jį dvarponių ir kunigų naudai, nepaisėdami L. Valstiečių Sąjungos ir liaudininkų protesto, ir nurodė, kad jeigu sekančiuose rinkimuose laimės (o ištikrųjų laimės pažangioji visuomenė), tai sekantis seimas pataisys visus tuos paragrafus taip, kad vieton vienuolynų, klebonijų ir dvarponių, bus aprupinti Lietuvos darbo žmonės. Toliaus juokingai nupasakojo apie stebuklingą Joniškį, kur nėra "peklos," nes švietimo ministerio Bizausko pasiųstoji komisija ten peklos nesurado. Užtai tame pačiame Joniškyj Purickio šmugelis tapo sugautas.

Tik vieno dalyko aš negaliu praleist ne pastebėjęs, tai to, kad nežiurint, jog sandariečiai daugiausia dirba ir aukauja, o svečiai savo prakalbose apie ALTS. visai neprisimena, rodosi, kad Sandara jiems nežinoma. O juk galėtų tą lengvai padaryt, kada kalba apie partijas Lietuvoj, turėtų netik prisimint, bet ir paagituot, nes ALTS. yra gana artima LVS. ir jį teikia gana didelę finansišką paramą.

Pertraukoje buvo renkama aukos, kalbant kuopos pirmininkui Levanavičiui. Šis kalbėjo apie Sandarą ir jos tikslą. Aukų surinkta suvirš $150. Atėmus išlaidų $50.50, į pol. iždą pasiųsta $100. Po prakalbų buvo užrašinėjama "Lietuvos Ukininkas," kurio užprenumeruota į Lietuvą apie 20 egzempliorių.

Negalima nutylėt neprisiminus ir musų biznierių, bent stambesniųjų, kurie yra kandidatais į milijonierius, ir kurie į prakalbas visai nesilanko. Turbut bijo, kad nereiktų kiek išmest laike rinklevos. Pas vieną tokį, kuris yra vienas iš stambiausių kriaučių kontraktorių Baltimorėje ir turtingiausis šio miesto lietuvis, atsilankius mok. Žygeliui, su dideliu vargu išgauta $5 Na, o jeigu tas ponas suvuodžia kur "biznį", tai jis vis buna pirmutiniu.

P. Jaras.

Eston, Pa. — Susituokė du vietinių lietuvių veikėjai. Daug lietuvių iškeliavo į Lietuvą. Mažai lietuvių liko. Darbai eina, bet algos mažos.

Gegužio 27 J. A. Aleksas vedė sau už žmoną Nastazią Gimbutaitę. Sutuokė juodu vietinis klebonas V. Matulaitis. Aleksas yra jaunas vaikinas, laike pasaulinės karės tarnavo S. V. kariumenėj ir 18 mėnesių išbuvo Francuzijoj. Pasibaigus karei parvažiavo į Suv. Valstijas ir čia pabuvęs vieną mėnesį vėl grįžo kariumenėn ir vienus metus išbuvo Vokietijoj. Kada sugrįžęs tapo paliuosuotas iš kariumenės, jis stojo prie darbo draugijose ir daug atsižymėjo veikimu tėvynės labui. Gimbutaitė taipgi yra uoli veikėja ir atsižymėjusi lošėja. Ji mėgsta ir apšvietą, nes yra skaitytoja "Amerikos Lietuvio". Aleksas irgi "Amerikos Lietuvio" skaitytojas. Linkėtina jaunavedžiams laimingo gyvenimo ir pasekmingo veikimo žmonijos ir tėvynės labui.

Darbai, ypač geležies išdirbystėje čia jau ištikrųjų pagerėjo, nes tuli fabrikai jau ir naktimis pradėjo darbus, kiti rengiasi padaryt tą patį netrukus. Tik algos bo galo visur sumažintos. Darbų pradėjo atsirast gana daug, tik anglių kasyklose darbams pasiliovus, privažiavo labai daug angliakasių. Vienok darbus visi gauna ir bedarbių beveik nėra.

Gegužio 24 iš čia iškeliavo Lietuvon labai daug lietuvių su šeimynomis ir todėl lietuvių skaitlius labai sumažėjo, o ateityje gal jų čia ir visai mažai liks. Visiems iškeliaujantiems linkėtna pasekmingo gyvenimo tėvynėn parkeliavus. **Vargdienis.**

Centarl Falls, R. I. — Apgailauja gerus veikėjus. Linkėtina laimingo gyvenimo.

Geg. 15 d. vedė žmoną visiems lietuviams čia žinomas kaipo darbštus tėvynainis Ed. Čiočys, E. Ramaškaitę iš Providence, R. I. Vestuvės atsibuvo Providence.

Apie metai laiko atgal atvažiavus E. Čiočiui į Central Falls, ir radus čia lietuvius be jokios organizacijos ir nieko neveikiančius tautos labui, jis tuoj ėmėsi už darbo, budindamas lietuvius prie susipratimo. Neatsižvelgiant į taip sunkų darbą terp sulenkėjusių lietuvių, nuo kurių E. Čiočiui teko nukęst visokių nesmagumų, jo pasidarbavimu tapo sutverta S.L.A. 228 kp. iš 19 narių, kuri jau 7 mėnesiai gyvuoja, turinti nuosavą kambarį, ir apie 70 dol. ir kurios iki šiam laikui E. Čiočys buvo pirmininku ir organizatorium.

E. Ramaškaitė yra atvažiavus iš Lietuvos dar nedidelei esant, ir per tulą laiką lankiusi šios šalies mokyklą. Laike gyvavimo Aušros ir Birutės chorų Romaškaitė priklausė prie minėtų chorų, ir buvo lietuvių gerbiama kaipo dora ir pavyzdinga lietuvaitė.

Teko girdėt, kad naujai susituokus porelė žada apsigyvent iki kuriam laikui Providence. Linkime jaunavedžiam kuolaimingiausios kloties, ir nenustot energijos pasidarbavime ir ateityj dėl tautos labo. O po draug ir apgailestaujame ne tekę Central Falls veikliausio musų draugo.

Draugas.

Easthampton, Mass. Darbai eina pusėtinai. Mažos algos. Sunkus pragyvenimas.

Easthamptonas yra mažas miestelis, gyventojų turi apie 10,000, susidedančių iš įvairių tautų, tarp kurių yra ir lietuvių. Fabrikų čia yra nemažai ir visuose darbai eina neblogiausia, bet kas iš to, kad daug žmonių, kasdien dirbdami, negali iš uždarbio savo šeimynas išmaitint. Pavyzdžiu, didžiausiame fabrike "West Boylston Mfg. Co." darbininkų dirba gana daug, o uždirba daugiausia dvyliką doliarių ir dvyliką centų per savaitę. Pamanykite, kaip dabar galima išmist iš tokio uždarbio?

Apie vietinių lietuvių judėjimą mažai ką žinau tuom tarpu, bet kaip ilgiau pagyvensiu ir viską sužinosiu, tai apipasakosiu "Amerikos Lietuvio" skaitytojams. **V. D.**

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

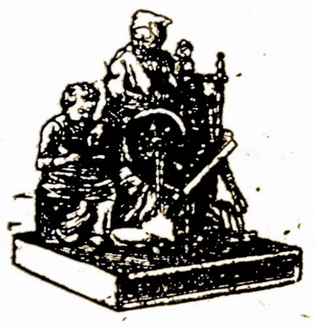

—Mama, aš noriu išgirst tavo gražų apsakymą.

—Gerai vaikeli, šiadien aš apsakysiu tau apie kirminus, kurie padaro šilkus. Šilkai labai papuošia žmogų, kiekvienas mėgsta turėt šilkinį parėdą, todėl yra naudinga žinot iš kur šilkai paeina ir kas juos padaro. Labai seniai prieš Kristaus gimimą chinai atrodo, kad tam tikros kirmėlaitės, gyvenančios ant morų medžių, suveja sau uždangalą iš labai gražios valaknos, kuri pasilieka druta ir graži per ilgą laiką. Jie išmoko surast galą tos valaknos ir atvyniot ant špulės, susukt kelias valaknas ir padaryt siulą ir išaust iš tų siulų labai drutą ir gražų audeklą. Toliaus jie atrado, kad galima šitas kirmelaites užlaikyt, duot joms maistą ir paimt nuo jų šilkus. Taip tai chinai atrado pirmutinį sekretą šilkų išdirbimo ir tą sekretą jie užlaikė per kelis tukstančius metų žmonės šilkus tik nuo chinų galėjo nupirkt ir išto jie turėjo gana gerą pelną. Jie pardavinėjo šilkus augštai pakilusioms tautoms. Rymionai buvo gana prakilni ir sumaninga tauta ir vartojo daug šilkinių pagražinimų, bet patįs šilkus nežinojo kaip išdirbt, todėl pirkdavo juos nuo chinų ir išmokėdavo jiems labai daug pinigų.

Chinai atradę, kad šilkų kirminai maitinami morų lapais ir švariai užlaikomi gali geriau gyvent nelaisvėje ir daugiau šilkų padaryt, negu laisvais budami, jie pradėjo laikyt šilkkirminus, o kada kirminai pavirto į peteliškes ir dėjo kiaušinius, jie užlaikė jų kiaušinius dėl daugiau jų priveisimo. Kada kirminai leido valaknas savo lizdams, jie atvyniojo šilkus ir darė iš jų šilkinius aprėdalus. Ką chinai darė su šilkiniais kirminais apie penki tukstančiai metų praeityje, tą pat daro žmonės nekurių šalių šiadien. O dar daugybė yra tokių, kurie visai nežino, kur ir kaip šilkas gaunamas. Žmonės pakilo moksle taip, kad iš anglių smalos išdirba tukstančius įvairių dalykų, nuo saldainių iki įvairių dažų. Chemiškos labaratorijos padarė stebuklus iš visokių sudėtinių, bet šilko nėkaip niekam nepasisekė padaryt, kaip tik šilkiniai kirminai jį galėjo ir gali padaryt. Todėl kaip šilkas buvo daromas senovėje, taip pat jis ir šiadien daromas per kirminus, kurių prižiurėjimas daug tapo pagerintas. Taigi mums yra svarbu nors kiek suprast apie šilkų padarymą. Ko mums reikia prie pradėjimo darbo, tai kiaušinėlių, kurios padėjo šilkų peteliškės. Viena uncija kiaušinėlių turi savyje keturias dešimtis tukstančių kiaušinėlių. Kad pradėt šilkus daryt dėl prabos, mums nereiktų nė uncijos tų kiaušinėlių. Kiaušinėliai reikia užlaikyt vienodoje šilumoje apie šešias dešimtis laipsnių šilumos, tik atėjus laikui jų perėjimo, reikia šiluma padidint, bet nedaugiau kaip aštuonias dešimtis laipsnių. Sakoma, jog geriau yra neperšiltai tų kirminų kiaušinėlius išperėt, tad šilkų kirminėliai išeina stipresni, didesni ir darbštesni. Dabartiniuose laikuose yra labai geros prietaisos ir užlaikymas tam tikros šilumos nėra sunkus. Senovės laikuose kaipkur ir dabar žmonės norėdami išperėt šilkinius kirminus, jų kiaušinėlius nešiodavo užsirišę ant kaklo, kad užlaikyt juos tam tikroje šilumoje.

Laikas išperėjimo šilkų kirmėlių turi but nutaikomas, kada atsiranda morų lapai, tai yra Gegužio mėnesyje, nebutų naudinga juos išperėt ir neturėt jiems maisto. Šitie kirminėliai ėda ir salotų lapus, bet maitinami salotų lapais nepadaro gerą šilką. Todėl reikia juos maityt tik morų arba šilkmedžio lapais. Kiaušinėliai sudedami į gurbą, angščiau jų padėta popiera su išbadytom skylutėm. Kaip tik kirminėliai išeina iš lukštų, jie matydami šviesą, per skylutes lenda per jas ir nubraukia nuo savęs kiaušinėlių lukštus. Išperėti šilkų kirminėliai turi turėt užtektinai vietos, kad turėtų kur vyt sau lizdus ir daryt šilką. Kad numatyt kiek maisto reikės pristatyt išperėtiems kirminėliams, yra apskaitliuota, jog viena uncija išperėtų kiaušinėlių, arba jų skaitlius keturios dešimtįs tukstančių, reikalaus vieno tukstančio trijų šimtų šešias dešimts dviejų svarų lapų savo maistui per aštuonias savaites savo gyvenimo. Iš to skaitliaus penki šimtai devynios dešimtįs svarų lapų nueina niekais, suvysta ir pagenda, o septyni šimtai septynios dešimtįs du svarai buva sunaudoti, kirmėlių suėsti. Maitinant kirminėlius, reikia prižiurėt, kad lygiai jiems maistą išdalinus; kuo mažiau jiems bus vargo prie maisto dasigaut, tuom geriau jie bujos ir daugiau iš jų bus naudos. Gerai yra supjaustyt lapus, nes supjaustyti geriau galima išdalyt. Kirminai pradeda augt ir auga su dideliu greitumu. Po šešių dienų savo gyvenimo nustoja ėst, nes ateina laikas, kada reikią viršutinę odą numest. Oda truksta per užpakalį, kirminas išeina iš senos odos su nauja ir vėl ėda lapus ir vėl auga, kol vėl neišauga savo odos. Taip šilkiniai kirminai į tą trumpą savo gyvenimą neriasi iš savo odos net keturis kartus. Per laiką nėrimosi iš senos odos, daugelis jų nugaišta. Paskutiniu kartu išsinėrę iš senos odos jau pasiekia savo didžiausią ugį—apie trijų colių ilgio. Kada išsiperi iš kiaušinėlio, buva mažais, vos matomais kirminėliais, vėliau išauga į pastebėtinai didelį kirminą, sverianti iki 95 gramų svaros.

Visą laiką, kada šitie kirminai auga, jie pildo savo kune du ilgus įdus skysčiaus, iš kurio daroma šilko valakna. Atėjus laikui, kirminas nustoja ėdęs lapus, pradeda verpt. Prisižiurėjus galima matyt kaip šilko valakna pradeda eit iš seripositorių, esančių abejuose šonuose kirmino snukio, iš po apatinės lupos. Kirminas leidžia iš savęs šilko valaknėles labai plonytes ir sulypdo dvi į vieną, padarydamas iš dviejų vieną storesnę. Jis veja aplinkui save sau lindynę; jo galva nuolat dirba, suka ir suka savo galvą per tris arba keturias dienas. Jis veja šilkus aplink save, kol jis visas nepasikavoja į didelį gabalą šilko, panašaus į kiaušinį. Apsibudavoja aplinku save labai gražia lindyne. Pradėjus darbą kirminas sveria apie 90 gramų. Kada darbas pabaigtas, jis ir jo visas suvytas kakonas sveria tiktai 50 gramų, likusi dalis jo svarumo, matomai, pranyksta su darbo energija. Suvytas kakonas išrodo arba gražiai baltas, arba nuolaizmiai geltonas.

Svarbu yra, kad vietos butų užtektinai ir, kad kiekvienas kirminas sau kakoną atskirai galėtų susivyt, nes kada mažai vietos, tai du kirminai arti vienas kito vydami savo kakonus, iš dviejų vieną padaro, jeigu paliksim kirminą apsivijusį kakone per penkioliką dienų, arba tris savaites, jame išsiperės peteliškė, graži, kuri išeina iš kakono; ji buva apie colio ilgio. Patinėliai biskį mažesni už pateles. Jos maisto visai mažai reikalauja, kartais nieko neėda. Jos susiporuoja panašiai kaip ir paukščiai. Patelės padeda apie 500 kiaušinėlių ir išgaišta. Patinėliai taipgi apie tą laiką išgaišta. Peteliškių gyvenimas labai trumpas; į keliatą dienų jos atsiranda, susiporuoja, padeda kiaušinius ir išgaišta. Šilkų peteliškės nebando išlėkt, nes jos ir negali palėkt. Jų sparnai daugiau gelbsti joms neapsiverst negu lakstyt. Naminės šilkų peteliškės per tukstančius metų žmogaus prižiurimos nustojo pajiegos lakstymo. Yra laukinės šilkų peteliškės, kurios laksto liuosai, bet jų šilkai nėra toki geri.

Dabar męs matome koks šilkų kirminų gyvenimas, nuo kiaušinėlių, iki kirminui ir peteliškei. Kitą kartą pakalbėsime apie jų padarytus šilkus.

Nemuno Sunus.

FRANCUZŲ NEŠVARUMAS.

Šiadien žmonės yra pratę mainyt savo apatinius drabužius, bent kartą savaitėje, nes to reikalauja hygiena. Senovėj vienok buvo kitaip, ypač pas francuzus, kurie laikė papročiu, kad mainymasis aptinių drabužių reiškia tiktai kvailybę ir daugiau nieko. Vyriškiai net pažeminimu skaitė apatinių darbužių permainą. Net ir šiadien Francuzijos kaimiečiai netiki į apatinių drabužių švarumą, ir kas turėjo progą su francuzais arčiau susipažint, tas patikrins francuzų nešvarumą. Grįštant gi praeitin, Krohno užrašuose yra pažymėta, kad Paryžiuje ištekėdama garsioji savo laiku ponia de Montespau kraičiu gavusi nuo tėvų: 520 perukų, 350 šlebių, 20 šlefrokų, 10 porų šliurių ir tik trejis apatinius marškinius! Reikia kiekvienam skaitytojui pamanyt, kad prie šitokio apatinių marškinių skupumo, kaip didelis odoras švankino aną moterį, kuri buvo pirmaeile Paryžiaus aristokrate. Nestebėtina todėl, kad anoje gadynėje francuzai išgalvojo įvairias pudras tinkavojimui moterių burnų, kad hemijomis užmušus smarvę, besiveržiančią iš aristokračių nemazgojamo kuno ir suskretusių marškinių, kuriomis dar ir šiadien sau veidus tinkavoja kiekviena ne išmintinga moteris, net nežinodama kam tą daro.

Pusėje 19 amžiaus, dar Francuzijoj viešpataujant Liudvikui 18, hygiena taip žemai stovėjo, kad net karališkame rume niekas nežinojo, kad reikia pravert langą, idant į kambarius įleidus tyro oro.

Dėlei nemazgojimo galvos ir dėvėjimo perukų, kaip pas vyriškius, taip ir pas moteriškasias, po perukais apsigyvendavo daugybė utėlių. Toms kandant, reikėjo kasytis galvą, bet buvo laikoma didele gėda kišt ranką po peruku, kad pasikasius, todėl kas ten išrado tam tikrą lopetaitę, kurią kiekvienas aristokratas nešiodavosi rankoje, kaip kad šiadien pasiramsčiavimo lazdelę, ir su tomis kasydavosi galvas po perukais. Tokios lopetaitės buvo vadinamos "Grattoir". Buvo jos papuoštos brangiais akmenimis. Po 19 amžiui tie patįs papročiai persikėlė į Lenkiją, ir nuo tada Lenkijos ir Francuzijos aristokratai susigiminiavo.

Moterys skaitė tada didžiausia gėda pasirodyt kam nors be peruko, todėl net ir miegojo su jais ant galvų.

KAM REIKIĄ MIRKSĖT?

Kodėl žmogaus akis kartas nuo karto yra priversta mirktelt? Todėl, kad ore yra mažiau ir daugiau dulkių, kurių niekur nestoka, kad ir augščiausiose vietose, kurios ryzga į akis netik žmogui, bet ir kiekvienam gyvunui. Apart dulkių akys dar greitai džiusta, todėl blakstienas, laikas nuo laiko turi prisispaust prie akies, kad nubraukus nuo jos dulkes ir savo dregnumu suvilgius akis. Ašaros yra tam tikrose puslukėse toli nuo akių paviršiaus, ir pamažėli jos sunkiasi prie akie lėlės. Tuli gyvunai, paveizdan žalčiai, neturi blakstienų, tad jų akis nuo dulkių saugoja tam tikros plėvės, kartas nuo karto nuslenkančios ant akių, ir tuomi apsaugojančios jų akis.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas

M. PALTANAVIČIA

15 Millbury St. Worcester, Mass.

LIUOSOJI VALANDA.

(Jaunimo skyrius)

Po dešimčiai metų.

Jau bus dešimts metų kaip mudu su ja susipažinome. Bet kaip man keistai įsivaizdina tas praėjęs laikas! Tuom kart ji buvo jauna, skaisti, jos akys buvo aiškiai mėlynos, veidai raudoni, ji pilna linksmybės juokų. Vienas įsivaizdinimas mane traukte traukė, kad tik ją gavus pamatyt.

Tuomet pas mane buvo jau apsireiškęs tėvynės meilės jausmas, jos kalba pas mane buvo labai gerbiama, ir męs kada tik susieidavome, tik lietuviškai kalbėjome, nors aš savo tėvynę jau seniai buvau palikęs ir savo tėvelius prigimtaja kalba kalbant jau seniai girdėjau. Vienok užmiršt aš savo prigimtąją kalbą niekad nebandžiau, ir vis stengiausi ją geriau suprast ir ją patirt, ir tuomi didžiavausi.

Išmokau gražią pavasario dainelę ir su ja skubinausi pas savo mylimą. Bet nespėjau pravert jos duris ir tuojau mudu susitikome. Ji mane užkalbino. Mane apliėjo šaltas prakaitas ir aš net nesijutau kaip greit atsisėdau į pasisupimo kedę. Ji kalbėjo į mane lenkiškai..... Aš kvapą ne atgaudamas žiurėjau jai į akis. Gi ji pamačiusi mane nustebusiu, lyg susimaišė ir ėmė manęs šio - to teirautis jau lietuviškai. Teiravosi kas su manim atsitiko. Ir nors šiuomkart linksmai rodydama savo baltus dantis sukinėjosi po nedidelį kambarį ir su nekantrumu laukė mano atsakymo, visgi ne veikiai jį susilaukė.

Vėliaus ji atsisėdo į kedę prie nedidelio stalelio ir koją ant kojos užsimetusi, prašneko į mane:

—Jonai!

—Ką?.....

—Koks keistas tu šį vakarą man atrodai.....

—Užgavai mane šį vakarą!

—Užgavau? Kuom ir kaip tave užgavau?

—Keista man esi....

—Kaip tai? Pasakyk.

—Ar biesas tau liepė į mane kalbėt lenkiškai? Meldžiu man atleist už mano tokį išsitarimą, tu, lietuviška Jievute!.....

—Kas tame blogo, Jonai? Man vistiek.

—Bet—

—Ką bet?

—Juk nemoki lenkų kalbą, o tarp mudviejų ji visai nereikalinga.

—Man, Jonai.....

—Ką tau?

Ji greitai atsilošė kedėje ir lėtai ėmė teisintis dėl lenkiškos kalbos.

—Gerai. Jųs apie lenkus visai mažai žinote, o gal ir nieko nežinote, kaip daug šunybių jie lietuviams pridirbo. Jie Lietuvai negalės atsilygint nė per šimtus metų už mums padarytas skriaudas. Lenkai ponai trukdo mums viską.

Ji nuleidus žemai galvą sunkiai atsiduso ir tarė man:

—Girdėjau, Jonai! Mano bobutė tankiai pasakodavo apie baudžiavą, kada žmonės turėdavo lipt į medžius ir ponams kukuot, pamėgdžiojant gegutę.... Atleiskit man, Jonai! Daugiau negirdėsi tarp mudviejų lenkišką kalbą....

Nuo to vakaro praėjo dešimts metų. Dabar ji yra jau ištekėjus ir dorai auklėja savo kudikius, kurie nekartą sudainavę yra lietuvišką dainelę ir pasakę deklemaciją.

Atsiminus tą viską, pasirodo, kad yra butinai reikalinga jaunimui kiekviename darbe ir suėjime gint ir gaivint savo kalbą, budint musų jaunimą, ypač šioje svetimoje šalyje. Todėl—eikit šia visi prie tautiškojo darbo!

J. Žukauskas.

Paskutinis pasimatymas.

(Sulyg S. S. Turgener).

Kuomet tai męs buvome artimais, gerais draugais... Bet atėjo negeras momentas—ir męs persiskyrėm priešais.

Praėjo daug metų... Ir štai, užvažiavęs miestan, kuriame gyveno jis, aš sužinojau, kad jis bevilčiai serga—ir nori mane matyt. Aš nuėjau pas jį, įėjau jo kambarin... Musų žvilgsniai susitiko. Sunkiai bepažinau aš jį. Dieve! Kaip sukoneveikė jį liga! Geltonas, išdžiuvęs, nuplikusia galva, su siaura, žila barzdele, sėdėjo jis vienuose marškiniuose, tyčia sudraskytuose.... Jis negalėjo pakęst spaudimo, nors ir lengviausio rubo. Skubiai ištiesė jis man baisiai liesą, tartum iščiulptą ranką, per jiegą prašnabždėjo kelis neaiškius žodžius—ar buvo tai pasveikinimas, ar išmėtinėjimas—kas žino? Suvirpėjo iškankinta krutinė ir ant susitraukušių lėlelių degančių akių, nuriedėjo dvi šykščios kankinio ašarėlės.

Širdis manyj nupuolė.. aš atsisėdau ant kedės prie jo ir, nuleidęs akis prieš tą baisuną ir kančias, aš taipgi pratiesiau jam ranką. Bet man pasirodė, kad ne jo ranka paėmė mano ranką. Man pasirodė, kad tarpe mųs sėdi augšta, tyli, balta moteris. Ilgi rubai dengia ją nuo galvos iki kojų. Niekur nežiuri jos gilios, bespalvės akįs. Nieko nekalba jos išblyškusios, rimtos lupos.... Šitoji moteris suvienijo musų rankas. Ji ant visados sutaikė mus.

Taip... mirtis mus sutaikė...

Bu.

Abu kalti.

Mergina, M.R. vietinė dainininkė, patraukė teisman Dr. K. už nuplėšimą jos garbės, remdamosi jo straipsniu, tilpusiam "Gydytojo" 2—3 numieryj "Ką daktaras mato."

Tiesą pasakius, tas Dr. K. straipsnelis, t. y. hipotetiniai įrodymai, gana nevykęs mandagumo žvilgsniu. Musų tauta yra dar nelabai skaitlinga ir męs maždaug viens kitą pažįstam, ypatingai gi žmones, veikiančius scenoj. Todėl tą straipsnelį, viso kokios 8—9 eilutės, paskaičius iš charekteringų aplinkybių gali pažint....

Mano nuomone Dr. K. neturėjo to daryt. Kiekvienas daktaras turi šventai užlaikyt paslaptis savo ligonių (ypatingai merginų), o ne skelbt jas viešai, nors ir dėl apsaugos kitų.

O antra vėl kaslink merginos. Kodėl Marjona R. patraukė jį tieson?! Tame straipsnyj pavardės jokios nėra ir tas straipsnis yra rašytas ne kaipo faktas, bet tik daktaro įbauginimas, kad neužsendintų ne apleistų ligos žmonės aplamai.

Yra baisiai nepadoru merginai tampyt vyrus po teismus ir išeina taip kaip kad su ta vagies kepure. Jei kalbėt apie nuplėšimą šlovės, tai patraukdama teisman ji pati daugiau sau pasigadino.

Šiuomi turėtų visos kitos merginos gerai sau įsidėmėt ir pasimokint. Musų lietuvaitės neprivalėtų sekt vien tik blogus pavyzdžius nuo tam tikrų svetimtaučių merginų, kurios už nieką skaito teismus ir visokius kitokius skandalus. Iki šiol lietuvaitės garsios buvo savo kuklumu. Nejaugi jo vietą užimtų nepadorumas.

Y. J.

Prie Draugės grabo.

(Atminčiai mano draugės A.A.O.P—čutės).

Kaip šalnos pakastas medžio lapelis nukrinta ir pranyksta ant drėgnos žemės, taip ir tave, mieloji Drauge, išplėšė iš gyvųjų tarpo žiauri, beširdė mirtis, pakandusi gyvybės sielą.

Ilsiesi dabar sau ramiai, minkštai išklotame ir gėlėmis papuoštame grabe, neatsižvelgdama nė ant vienos iš atsilankiusių prie tavęs, tavo draugių. Nematai gailiųjų savo tėvelių ašarų, kurie jas lieja netekę tavęs, ir negirdi sunkių, skaudžiųjų dusavimų. Sustingusi tavo širdelė ne atjaučia jų skausmus.

Ilsiesi, drauge, užbaigusi savo ankstyvas jaunystės dieneles, dar gerai nepradėtą tavo gyvenimo kelionę. Nors gaila mums tavęs, bet audros, kokios mus gali ateityje patikt, tave jau neleis, nes veikiai musų visų močiutė žemelė, priglaus tave prie šaltosios savo krutinės, ir kaip nebuvusi greitai iš tarpo gyvųjų ir pėdsakus tavo gyvenimo greitai užplus užmaršos vilnis.

A. G.

Kad atsigint peles, jų skyles reikia užlipint smaluota popiera; pelės labai nekenčia smalos kvapsnio.

Rakandų nuvalymui yra geriausis mišinis iš tarputyno, acto ir alyvos, supylus visų po lygią dalį.

Katarui nosį užkimšus, reikia žiupsnį druskos įbert į puodelį saldaus pieno ir tuom pienu išplaut nosį—tuojau palengvės.

P. S. Žmogus.

APLEISTAS.

(Tąsa)

—Matai, mister, aš čia žiemą kurinu pečius, o vasarą nukapoju žolę aplink mokyklos namus. Patarčia tau užeit kolegijos raštinėn, o ten viską sužinosi.

—O kur ji yra?—užklausė Vincukas.

—Štai pilki akmeniniai laiptai ir geltonos, didelės durįs. Po dešinei pusei, prie ano didelio kampinio lango, sėdi mokyklos prezidentas, klausk jo...

Vincukas ištaręs žmogui ačiu nuskubo į augštį vedančiais laiptais... Didelės, sunkios raštinės durys subraškėjo ir vėl užsitrenkė. Vincukas raštinėje.

Jaunas, bet plikas raštininkas, mandagiai linkterėjo galva. "How do you do, sir!" Vincukas atkartojo tuos pačius žodžius ir pridurė, kad jis norįs matyt mokyklos prezidentą. Prezidentas išgirdęs Vincuko reikalavimą ilgiau nelaukdamas pastumėjo atdarą knygą ir priėjęs — "How do you do, sir! My name William H. Goldgather. What is your name, please?"

—My name is Vincent Slapstaitis.

—What?! Slaptapsipsi?...

Parankumo dėlei prezidentas pakišęs Vincukui popierą ir plunksną meldė parašyt savo pavardę. Jis parašė. Neištaria!... Vincukas suprato, kad Europoje penkių metų kudikis greičiau išmoks skaityt ir rašyt, negu Amerikos aržuoliniais liežiuviais profesoriai ištars euorpišką pavardę,—ėmė ir nukirto pusę pavardės. Vietoje Slapstaitis, parašė Slapson.

—All right. Thanks! — Ir prezidentas padavė surašą šios mokyklos metinių iškasčių.

Vincukas pasiteiravęs apie kurso ilgumą ir kitas smulkmenas, užsimokėjęs už mokslą, valgį ir kambarius, nuėjo drauge su raštinės klerku į naują rezidenciją. Prieėjo augštą, ilgą namą. — "Čia!" burbtelėjo klerkas. Prasidarė pusiau stiklinės durys ir klerkas skubiai leidosi eit ilgu, apytamsiu koridoriumi. Vincukas, apžiurėjęs visus kambarius, neiškentė nepaklausęs skirtumo jų kainų.

—Ant pirmų lubų su minkštomis kedėmis, dideliais veidrodžiais, karpetais ir keliais dideliais langais du ir pusė doliario už savaitę. Ant antrų lubų po du doliariu. Ant trečių-gi — 60 centų, paaiškino senas namų sargas.

Vincukas užsimąstė laikydaams ranką kišeniuje.

—Hm! Gražųs kambariai, bet ne man; pigųs—sveikatai pavojus. Et, juk aš ne ponas. Pagal kišeniaus patarimą jau nusprendžiau gyvent ten, kur pigiausia.

Suskambėjo pundas raktų sargo rankose ir atsidarė mažos durys, rodosi prašė Vincuką į vidų....

Vincuko kambarys lyg grabas, gilus, tamsus. Visame kambaryje, it skėtyje skylė,—vienintėlis langas. Prie sienos, kaip kalinio, prislinkta geležinė lova. Prie lango keturkampis staliukas, dvi kedės ir kampe knygoms padėlys—lentyna.

Vincuko širdis suvirpėjo pamačius tuščią, knygoms lentyną.

—Tai vienas iš gražiausių kambario papuošimų—knygoms lentyna, viens sau mintijo.

IX.

Už kelių valandų Vincukas sėdėjo kliasoje tarpe mokinių. Mokiniai mandagūs, draugiški. Profesoriai taip-pat. Pasiputimo nematyt. Vincukas iš džiaugsmo reginčiai augo. Ir ko nesidžiaugt! Kambaryje, ant gatvės, kliasoje bei valgykloje,—visur girdėt tas, ko Vincukas labiausia geidė. Tikrai naujas gyvenimas, naujas pasaulis! Kur tik pažvelgsi, visur matai žmogų ir knygą. Žodžiu, šis naujas pasaulis išrodytų, kad tik iš knygų pabudavotas. Šio pasaulio žmonės gyvena ne duona, bet popiera. Čia gamta įspudingesnė; visur malonu, žavėjančiai kvepia. Tai ruduo, o kur gi pavasaris?!...

X.

Čia Vincuko dienos plaukė, kaip pliuškenantis šaltinėlis iš praeities apytamsios pakrantės. Jam tos dienos be permainos išrodė it linksmas pavasario rytas. Tokis gyvenimas tikrai saldžios svajonės, auksiniai sapnai!...

Nė nejuto, kaip praėjo ruduo ir žiema. Štai ir pavasaris juokiasi. Koks malonus, meilutis, tartum nekaltas kudikėlis!

Aplink mokyklą, manytum žaliais kaurais išklota, žaliavo pievelė. Šale mokinių namų baltai pasipuošusios obelys ir vyšnios linksmai žaidžia su pavasario vėjaliu. Šalygatviais susiglaudę liepos ir klevai iškėlę plačialapes šakas sveikino antrapus gatvės kaimynus.

Visi namai paskendę sodnuose ir šiaip medžių šakosna, tartum bičių aviliai. Tik mokyklos vingiuotas bokštas kyšojo, nelyginant karžygio stovylos ranka.

Per ištisą dieną, kaip skruzdės, šian ir ten nardo mokiniai. Kiekvieną valandą mokyklos bokšte didelis varpas, it poeto lupomis prabyla į ateinančius ir išeinančius mokinius. Mokiniai išsiskirsto ir varpas nutyla. Valandėlė—mirtina tyla.

Tarpe mokyklos sienų, kaip bitės avilyje, palengva duzgė šimtai žmogiškų balsų. Ir Vincukas jų tarpe. Jis pagal europišką tipą, kaip styga sėdi štyvai buryje apsmukusių amerikonų. Prieš baltgalvis, kaip baltas jurginis gvaizdikų darželyje, kalba senas, daug patyręs profesorius.

Kitoj pusėj g-vės umai suskamba įvairių instrumentų balsai. Čia per atdarus langus matyt šimtai virpančių, sausų, ilgų pirštų. Užgauti piano klevišai ir smuikos stygos graudžiai vaitoja. Vienur pravirks klernatas, tai kitur vėl augštai iškįla korneto skambantis balsas. Vėliaus, kaip sidabrinis varpelis drebančiai skamba išsiveržęs iš jaunos ankštos krutinės moteriškas balsas. Tai vėl, it vulkano audringa katastrofa, sugaudžia storas vyriškas balsas. Žodžiu tariant, taip atsikartoja per dienų dienas, nuo ryto iki vakaro. Vakare, saulei nusiritus už horizonto, viskas aprimsta, nutyla.

Klevų ir liepų šakomis apdengtos švariose gatvėse—lyg aristokratiškam koridoriuje, matyt šimtai jaunų porų vaikščiojant. Tos išblyškę gyvybės tykiai, be balso, it šešėliai slankioja. Jie kalba, juokauja ištisus vakarus. Tai jaunystės žydėjimas.

Vėlyba nakties vaalnda. Mokyklos bokšte garsiai sugrumoja varpas. Vakarinės dvasios vienur nusikvatoja, kitur suspinga ir momentališkai dingsta nuo gatvių. Mat tokios mokyklos taisyklės.

Vincuko nevaržė šitos taisyklės. Jis nuo saulėleidžio, iki dvyliktai nakties susilenkęs prie aprukusios lempukės mokinosi. Jo niekas taip nelinksmino kaip knyga. Jis savo įspudžiais iš užganėdinto gyvenimo apteikė ne vien tik gimines, senus draugus, bet ir nevieną pažįstamą. Vienok jų klaikios, juodos mintys ir gyvenimo kartybėmis užnuodintas skonis atstumė Vincuko atvirą širdį. Iš pradžių dar retkarčiais atsiliepdavo į Vincuko laiškus, bet vėliaus užsičiaupė, kaip indų dievai. Tas skaudžiai baugino Vincuką, nes visa viltis, užsitikėjimas jų linkėjimais ir prižadai—dingo.

XI.

Diena dieną stumia. Jau ir treti metai baigiasi, o sykiu ir kišeniai džiusta, plonėja.

Ryt, poryt maniau prie salutarium taisytis,—Vincukas vienas sau mintyje kalbėjo. Bet dievai žino, kam jis man reikalingas. Mano likimo pajautimas sako, kad mamonas piktai suraukė kaktą. Rašau laiškus giminėms, prašydamas pagelbos, bet nė vienas neatsiliepė. O čia kambarių savininkas, kaip papuga tuos pačius žodžius atkartoja. 'O kaip?... ar dar?...' O kur mokslas, knygos, valgis ir drabužiai?! Rupestis galvą skaldo, o kišeniuose vėjas švilpia. Ir geisk, ką geidęs; mylėk, ką mylėjęs. Ir kame skirtumas tarpe tuščių, bejauslių žmonių komplimentų ir atvirų blogų linkėjimų? Per trejis metus be paliovos žiurėjau vilties langelin, per kurį toli, toli matėsi spingsanti linksmos ateities žvaigždelė, bet kerštinga, nuožmi ranka užkėlė tikslingo gyvenimo vartus ir už gesino idealo žvaigždelę. Mano numylėta rezidencija, kur tik prisiglausi, visur kaip šaltas lavonas. Nejaugi užsidarys man mokyklos durys? Ne, juk čia demokratiška, civilizuota mokyklų šalis. Tik reikia gerų norų!!!

XII.

Praėjo dvi trįs mokinimo sezono savaitės. Vincuko viskas da neapmokėta. Mokyklos valdyba be jokių komentarų apreiškia Vincukui apleist mokyklą. Pastaroji žinia lyg vilyčia vėrė Vincuko krutinėn.

(Daugiau bus)

KĄ AŠ PATYRIAU KELIAUDAMAS LIETUVON IR LIETUVOJE.

Gerbiamoji "Amerikos Lietuvio" Redkacija! Malonėkite patalpint šiuos mano žodžius, kuriuos rašau iš Kauno. Amerikoje, daugiausia Worcesteryje išgyvenau 8 metus, tad ir nutaręs keliaut Lietuvon, kreipiausi prie p. M. Paltanavičiaus, kuris man paruošė visus dokumentus ir davė vietą ant "United States Lines" laivo "Lone Star State," kuriuom iš New Yorko su visu buriu lietuvių išplaukiau Kovo 25 d., o Bremeną pasiekiau Balandžio 4 d., gi Bal. 6 d. jau buvau Kaune.

Visi keleiviai tikrina, kad "United States Line" yra puikiausia ir lietuviams patogiausia linija. Visai Lietuvai ją atstovauja K. Norkus. Ant laivo turėjome puikų laiką, nes daug lietuvių jaunimo važiavo per Baltic States Finace Corporation iš So. Bostono.

Bremene mus sutiko Paltanavičiaus ir Baltic S. F. Corp. reikalus Lietuvoje atstovaujančio Kastanto Norkaus komandiruotas reikalų vedėjas K. Puodžius. Puodžius yra Prusų lietuvis iš Tilžės. Jis puikiai žino lietuvių ir vokiečių kalbas, pirmiau buvo Vokietijos konsulato sekretorium Lietuvoje, o dabar veda emigracijos skyrių Norkaus kontrolėje, kuris atsiskyręs nuo kompanjono žydo, jau dirba visai savystoviai. Bremene, kol vokiečių valdžia ir tamožnė atliko formalumus, visi lietuviai keleiviai Puodžiaus rupesniu buvo patalpinti viešbutin. Moters su vaikais miegojo, o vyrai ragavo vokišką alų, kiti rašė laiškus savo draugams Amerikon. Kadangi męs buvome apsimokėję pas p. Paltanavičių, o kiti Baltic S. F. Corp., tad, pridavus musų apsimokėjimo korteles, mums tapo įteikti geležinkelio bilietai, sukrauti bagažai ir nė cento nereikėjo mokėt. Davažiavę Berlynan sustojome, kadangi dauguma norėjo šį tą nusipirkt. Ačiu Puodžiui apėjome geriausias krautuves ir penkis kart pigiau visko apsipirkome, negu but reikėję mokėt Amerikoje. Pavyzdžiui, Lenkticnė nusipirko futrelę už 12,000 auks., o Amerikoje už tokią reikėtų mokėt mažiausia 300 dol., kas sulyg tos dienos kursu reikštu 95,000 auksinų. Kol męs Berlyne vaikštinėjome, musų pasai buvo nusiųsti į lenkų konsulatą ir ant jų užtupdyta paliokų viza. 8 val. vakare sėdome į trukį Berlyne, o 11 val. ryto buvome Eitkunuose. Važiuojant per karidorių paliokai pažiurėjo kelių pasus, bet pamatę, kad viskas tvarkoje, atsitraukė iš mųs akių.

Musų palydovo ir jo padėjėjo rupesniu męs greit ir be jokių kliudymų perėjome visus formalumus vokiečių rubežiaus ir atsidurėme Virbalio tamožnėje. Lietuvos valdininkai mus labai mandagiai priėmė, peržiurėjo visus daiktus, nieko nekonfiskavo, nė pabaudų neėmė, visų pasus sutraukė į knygas, sudėjo antspaudas ir męs gavę bilietus traukėme į Kauną, kur mus patiko pats Norkus ir patalpino į speciališkai priruoštus viešbučius, greta stoties. Ant rytojaus kiekvienas užsičekiavęs bagažą traukė į savo namus, o aš apsistojau pasisvečiuot pas savo seserį Kaune, kuri su savo vyru, žinoma, labai apsidžiaugė sulaukę svečią iš Amerikos.

Nuėjęs į Norkaus kontorą gauni įspudį esąs didelėj ir rimtoj įstaigoje. Joje dirba apie 15 žmonių ir visi lietuviai. Puodžius veda emigracijos skyrių ir sutikimą grįžtančių per "Amer. Lietuvio" ir Baltic S. F. Corp. lietuvių. Pono Paltanavičiaus prašymu teiravausi dėl perlaidų reikalo ir to skyriaus vedėjas Bacevičius, buvęs Valstybės iždininkas, man parodė visą perlaidų išmokėjimo sistemą. Pasak jo, niekas Lietuvoje taip gerai perlaidų išmokėjimo nėra sutvarkęs, kaip kad Norkus. Ir tą siuntinį, kurį aš parvežiau, prie mano akių atidarė ir sekretorė Oškinaitė išrašė pašto perlaidas ir įteikimo pranešimus, ant kurių turi pasirašyt pinigų priėmėjas, grąžindamas tą kvitą. Gyvenantiems Kaune pinigų priėmėjams siunčia pakvitavimą, kad ateitų į ofisą ypatiškai gaut prisiųstus iš Amerikos pinigus. Kiek man teko sužinot, K. Norkus turi savo įgaliotinius perlaidų apmokėjimo pagreitinimui: Vabalninkuose yra Aukštikalnis, Merkinėje Bakanauskas, Virbalyj Papikaitis, Panevėžyje Saurusaitis, Prekybos ir Pramonės Ministerijos įgaliotinis ir tt. Pas Norkų raštinėje dirba keli amerikiečiai: Ambraziunas iš Bridgeport, Conn. už knygvedį, Blažaitytė, anglų kalbos korespondentė ir kiti.

Pravažiuojant Eitkunų stotį 4 klesos waiting-roome mačiau trečią savaitę besiviliojančių dvyliką lietuvių iš Pennsylvania, važiuojančių Lietuvon per tą nelaimingą Pilavą. Jie keikia Brooklyno agentus, kad juos siuntė mažiukais laivais su persėdimais ir pražudė baksus. Moterys suavrgę, vaikai apskretę, vyrai bėdavoja ir keikia agentus, kad juos prigavo, aplupo, mažais boteliais siuntė ir jokio patarnavimo nedavė. Vienas sakė, kad jeigu dar per 3 dienas savo baksų nesulauks, tai važiuos namon be baksų ir paduos į Amerikos laikraščius apie tuos sukčius, kurie neturėdami jokių ryšių su Europa, įstumia žmones į baisų vargą. Nekurių pinigus vokiečiai išmainė į ostus, nes jie įvažiuodami Vokietijon nepadarė tinkamų reikalavimų.

Aš širdingai patariu visiems Amerikos lietuviams, ar jie but iš Čhicagos ar iš Pennsylvanijos, ar iš New Yorko, pirkt laivakortes pas p. Paltanavičių Worcesteryje, tuomet jums pigiau apsieis, neturėsite jokių kliučių kelionėje ir žinosite, kad visur turite reikalus tik su lietuviais.

Norinčius su manim susirašinėt mano draugus, meldžiu rašyt šiuomi adresu:

Aleksandra Simonavičius, Duonelaičio gatvė, No. 26, Kaunas, Lithuania.

DABAR PRADĖK PIRKT

CHALLENGE PIENĄ

Ir taupyk Leibelius, kad gavus Brangių Dovanų.

Rašyk bile vienu iš adresų, esančių ant kitos leibelių pusės del paveiksluoto Dovanų Katalogo.

"Apsimoka Taupyt Leibelius."

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ į LIETUVA

PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

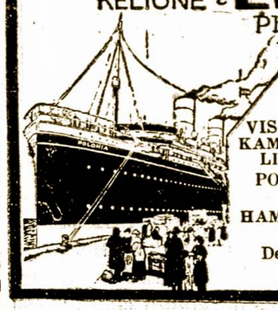

Važiuokit visi parankiu ir tiesiu keliu!

Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorių)

VISA TREČIA KLIASA PADALINTA Į KAMBARIUS 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių lovų.

LITUANIA ———— Birželio 14-tą

POLONIA ———— Birželio 28-tą

Trečios Kliasos kainos į:

HAMBURGĄ $103.50—PILIAVĄ $106.50 — į Liepojų ir Klaipėdą $107.—

Delei laivakorčių ir žinių kreipkitės prie savo agento.

MOTINŲ MODERNIŠKOJI LOPSINĖ

"Cit neverki mano mažulėli — neraudok, aš tau duosiu BAMBINO čiučia-liulia."

Greičiau bėgki į aptieką ir nupirki 35c. bonką

BAMBINO

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise

Arbatinis šaukštukas tuojaus pašalins kuditkio vidurių diegimą ir į kelias valandas sutaisys vidurius ir galutinai pašalins užkietėjimą. "Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiaus!"

Motinos! Jeigu jųsų aptiekorius neturi jo, tai prisiųskite 40c. pašto markėmis tiesiog į

F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York.

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

NEW YORK—HAMBURG, DIRECT

Trumpiausi susisiekimai su visoms Centralinės Europos prieplaukoms.

LAIVAI IŠPLAUKS KAS KETVERGAS

Nuo Pier 86, North River, 46th St., New York, kaip 12.

Ruimai su 2, 4 ir 6 lovomis ant šių visų garlaivių. Specialiai valgomieji ruimai, rukymui ruimai, sėdėjimui ruimai ir pasivaikščiojimui dėniai, visas tas patvarkymas trečios klesos pasažieriams.

Laivai: Hansa, Bayern, ir Wuerttemberg, taipgi turi kelius speciališkus kambarius. du nauji 20,000 tonų, 3-jų šriubų laivai RESOLUTE ir RELIANCE išplauks mainais kas antrą utarninką, su 1, 2, ir 3 kliasos pasažierais.

Dėl užsakymų kreipkitės prie musų agentų arba į UNITED AMERICAN LINES, INC.,

39 Broadway, ———— New York, N. Y.

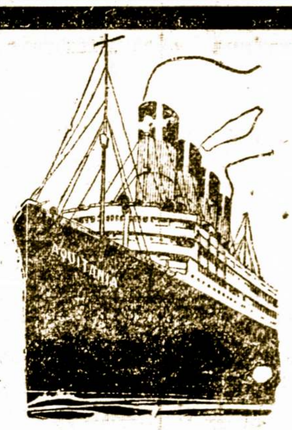

SIŲSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

Pakol kursas dar žemas, pasinaudokite, siųskite pagelbą savviemsiems.

ŠIANDIEN KURSAS $5.00 UŽ 1000 AUKSINŲ.

Siunčiant dideles sumas, duodame speciališkai žemą kainą. Pinigus pasiunčiame pagal dienos kursą

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

Darbininkų Įstatymas Lietuvoj.

1. Laikinosios vyriausybės laikais.

Naujoji Lietuva teisingai gali vadintis darbo žmonių republika, nes nors musų valstybės kurimui ir vadovavo inteligentai, tačiau, matyt, tų inteligentų turėta darbininkų reikalai arti širdies. Ir nenuostabu, juk visi Lietuvos valstybės kurėjai, visi jos ministeriai, vėliau visi Steigiamojo Seimo nariai, tai darbininkų, arba valstiečių ukininkų vaikai, kuriems darbininkų vargai negalėjo but svetimi ir negalėjo nerupėt; antra, patys dabartinės Lietuvos darbininkai žmonės, matyt, jau tiek yra pakilę susipratimo ir organizacijos žvilgsniu, kad neleido ir neleis valstybės vedėjams savo reikalus pamiršt arba niekint. Lietuvos darbininkų įtekmė į viešajį gyvenimą, į valstybės reikalų vedimą, nuolat vis didėja. Ir tai duoda gvarantiją, kad musų tėvynė socijališko teisingumo žvilgsniu trumpoje ateityje bene tik taps viena iš pirmųjų pasaulio šalių. Musų republika dar jaunutė. Todėl nesunku bus peržiurėt darbininkų reikalų eigą Lietuvoj nuo pat pradžių republikos susikurimo, tiek kiek jis atsiliepė įstatymų leidžiamose įstaigose.

1919 m. dar vokiečių valdžiai besikraustant iš Lietuvos, laikinoji Lietuvos vyriausybė savo dekliaracijoje Gruodžio 26 d., 1918 m. sako, kad "pirmoj eilėj, prieš mus stovi žemės reforma ir darbininkų buvio apsaugojimas." Jau toje dekliaracijoje buvo išreikšta mintis, kad "žemė turi priklausyt tiems, kurių rankomis ji dirbama." Tos pamatinės minties, kuri buvo visos tautos širdyse, nepakeitė keli prabėgę metai sunkios lietuvių kovos už buvį. Juk Steigiamojo Seimo galutinai priimtoji žemės reforma yra ne kas kitas, kaip tos minties įkunijimas.

Toje pačioje laik. vyriausybės dekliaracijoje sakoma: "Darbo ir darbininkų reikalai nebus antraeiliai valstybės rupesčiai. Męs juos statome eilėj tų klausimų, kurių išrišimo reikia imtis tuojau, nieko nelaukiant, nes musų šalyj darbo, ypač žemės ukio darbo apsauga yra toli atsilikusi."

Nereikėjo ilgai laukt tų pažadų pildymo.

Pirmieji įstatymai. Sausio 19 d., 1919 m. Lietuvos vyriausybė paėmė savo žinion visus dvarus, buvusius žinioje valstiečių žemės banko. Taigi jau buvo iš ko aprupint pirmuosius žmones žemės tikrai reikalaujančius piliečius. Tą pačią dieną išleistas "Įsakymas dėl privatinio dvarų naudojimo." Tuo įsakymu paimama globon paliktieji dvarai visų Lietuvos dvarininkų pabėgėlių. Jų žemė turėjo but duodama nuomon pirmoje vietoje darbininkų komitetams (to paties dvaro), o toliau ir apilinkės darbininkams mažažemiams ir bežemiams.

Kovo 23 d., 1919 m. Įstatymų dėl privatinių dvarų nuomos normavimo" įsakoma duot pirmenybę vietos aplinkės darbininkams, žemės reikalaujantiems ir norintiems ją nuomot.

Darbo biržos. Tais pačiais metais Gegužio mėnesyj išleidžiamas įstatymas "Apie Darbo Biržų Steigimą." Įsakoma visoms miestų savivaldybėms, kur gyventojų randasi daugiau kaip 4000, steigt darbo biržas. Jų tikslas turėjo but: darbdavių santikiams su darbininkais tvarkyt bei tarpininkaujant padėt visiems darbu kitiems darbininkus rast." Tarpininkavimas turėjo but veltui atliekamas. Tas darbo biržas turėjo vest komitetai, sudaryti iš išrinktų nuo darbdavių ir darbininkų atstovų, lygiomis dalimis, pirmininkaujant žmogui, nuskirtam apskrities ar miesto savivaldybės.

Darbo inspekcijos įsteigimas. Birželio 16 d. tų pačių 1919 m. metų išleistas įstatymas "Apie Įsteigimą Darbo Inspekcijos Departamento prie Socialistinės Apsaugos Ministerijos." Visi atsimena dar carų Rusijos gana pažangų įstatymą apie fabrikų inspektorius darbininkų aprupinimo ir apsaugojimo reikalais, tie įstatymai buvo labai pažangūs. Lietuvos Laikinoji Vyriausybė savo įstatymo pamatan paėmė Rusijos įstatymą apie fabrikų inspekciją, tik praplėtė jį prie prekybos ir amatų įstaigų.

Po 4 dienų, t. y. Birželio 20 d. buvo išleistas įstatymas "Kariškiams žeme aprupint." Pagal to įstatymo kareiviai savanoriai ir vyriausybės pašaukti, atitarnavę iki demobilizacijos, neprasikaltę, turėjo pirmenybę prieš visus kitus gaut iš valstybės žemės. Sužeistieji, ar netekusieji šiaip jau sveikatos, turėjo gaut žemės jau tai pačiais 1919 metais. Kariškiui mirus toji tiesa pereina jo vaikams, arba tiems nėsant, jo tėvams. Žemės gali gaut bežemiai kariškiai, arba mažažemiai, turėjusieji (jie, arba tėvai) nedaugiau kaip 6—10 dešimt. tinkamos ukiui žemės.

Steigiamajam seimui buvo palikta nustatyt to paveldėjimo išlygos. Žemės turėjo but duodama kiekvienam nuo 8 iki 20 dešimtinių, pagal žemės rušies. Be to tokiems besikuriantiems ukininkams įsakyta duot iki 100 kelmų nuo 6 iki 9verstų storumo ir sėklai 30 pudų žieminių ir 50 pudų vasarinių javų.

Taigi Lietuva tinkamai pagerbė savo karžygius ir atjautė jų pasišventimą.

Apie dvarų ordinarininkus. Liepos 5 d. įstatymas draudžia dvarininkams atstatytus ordinarninkus varyt iš dvaro; darbininkus leidžiant pasilikt bent iki Rugsėjo pabaigos ir tuo laiku naudotis butu, žemės plotų ir ganyklomis savo gyvuliams.

Buvo tai sunkūs laikai Lietuvos valstybei. Vokiečiams besitraukiant, į jų pėdas pradėjo slinkt iš Rusijos bolševikai. Žemaitijoj ėmė sukt lizdą vokiečių-rusų monarchistų liekanos. Jaunutei valstybei prisiėjo dėt visas pastangas kovai su tais abiem pavojais. Tačiau ir tuom sunkiuoju metu vyriausybė rupinasi darbininkų reikalais.

Spalio 2 d. paskelbiama įstatymas dėl "Darbininkų — ordinarninkų atstatymo." Tuom įstatymu draudžiama varyt iš dvaro tuos ordinarninkus, kuriems Liepos 5 d. įstatymu buvo leista pasilikt dvaruose iki Rugsėjo pabaigos; tuom naujuoju įstatymu jiems leista pasilikt iki šv. Jurgiui su tiesomis naudotis butų kuru, pašaru ir grudais, tiek kiek reikia, pagal vietos reikalų (pav. grudų nemažiau kaip po svarą dienai kiekvienai gyvai galvai).

Politiškų tiesų pamatas. Toji pati laikinoji Lietuvos vyriausybė 10 d. Spalio (1919 m.) deda pamatą politiškoms tiesoms Lietuvos darbininkų. Tą dieną išleistasis "Savivaldybių įstatymas" vienu plunksnos pabrėžimu išriša sykį ant visados pirmaeilės svarbos problemas, dėl kurių kitos tautos vedė per ištisus dešimtmečius ir net šimtmečius atkaklią politišką savytarpinę kovą. Pirmieji musų valstybės vadai, vien sekdami visos tautos mintį ir nusistatymą, įvedė:

a) Visuotiną balsavimą.

b) Moterių tiesų lygybę.

Iš to akto paaiškėjo gilus lietuvių teisingumo jausmas, jų augštas idealizmas. Lietuvos demokratijai buvo padėti stiprūs pamatai.

Štai tinkamieji įstatymo paragrafai:

§ 37. "Valsčiaus Tarybos narių rinkimuose turi tiesą dalyvaut abiejų lyčių Lietuvos piliečiai, turį 20 metų (vėliaus valstybės taryba pakeitė — turį 21 metus amžiaus, skaitant iki paskutinei dienai laiko, paskirto rinkikų sąrašams sustatyti (§ 42), jeigu gyvena valsčiuje, arba turi butą, tarnystę, ar kitokį nuolatinį užsiėmimą, nemažiau pusės metų iki nurodytai dienai."

§ 38. "Kiekvienas pilietis turi rinkimuose tik vieną balsą."

§ 39. "Iš tų, kas atsako reikalavimams, § 37 statomiems, sekantieji neturi tiesos rinkimuose dalyvaut:

a) teismo keliu pripažinti bepročiai, iš galvos išėjusiais.

b) teismo nuteisti už vagystę, apgavimą, svetimo turto pasisavinimą, pavogto, arba pavogimu keno įgyto turto slėpimą, arba pardavinėjimą, žinant, kad tai vogtas, arba apgavimu įgytas turtas, kyšių ėmimą ir davimą, neteisingų dokumentų darymą, o taip-pat nubaustieji susiaurintomis tiesomis ir už nusidėjimus prieš rinkimų įstatymus. Visi įvardintieji neturi tiesos dalyvaut rinkimuose per dvejis metus nuo baudos atlikimo dienos.

Išrinktais į valsčiaus tarybą gali but tik baigę 24 metus. Tą pati rinkimų tvarka buvo nustatyta ir miestų savivaldybėms.

"AMERIKOS LIETUVIS" ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

KIBIRKŠTĖLĖS.

Bostono darbininkas sako, kad "skaičius grįžtančių Lietuvon su J. J. Romanu Gegužio 30 d. su milžinišku laivu Barengaria kasdien auga." Tai neprastas apsireiškimas, nes ir grįžtančių Lietuvon skaitlius, ir Romanas, ir milžiniškas laivas, kasdien auga, ir auga kasdien 30 d. Gegužio. Kiba tai neteisybė—T—is.

o

Šiadien tai ne kitados. Kaip Lietuvoj atsirado trukiai, tai vienas kunigas, apsirengęs paprastais drabužiais ir pasiėmęs švenčiausią sakramentąį įsėdo Pilviškiuose vagonan, ir trukis nė iš vietos nepasijudino. Kitur iš nakties kur ten apie Lankeliškius beržyne rasta panelės švenčiausios abrozas, kurs nesidavė arkliais vežt į bažnyčią. Šiadien gi kunigas su švenčiausiu sakramentu ir gatvekariu ir automobilium važiuoja, o kaip Rusijos bažnyčių šventus daiktus tai net ir laivu Amerikon atvežta, ir niekam niekas nesipriešina—Jonas — Plonas.

o

Draugui daktarui Kaškiaučiui kiba aitvaras pinigus neša. Jis tukstančių ir šimtų doliarių čekius tik siunčia ir siunčia "draugų" rusų sušelpimui. Bet turėkime kantrybės, gal jis kyštels kiek ir broliams lietuviams, kad ir straikieriams, atsišaukusiems į visuomenę per laikraščius, prašantiems pašelpos—J.K.P.

o

Nu, gerai. Sutiksiu ir aš, kad Philadelphijos liberalai "hamiškai" elgiasi atstovą "čestavodami" su svaigalais. Kas tiesa, tai tiesa. Tik man dabar rupi, kur jie gavo tų svaigalų. Bene bus jie iš Washingtono parko parsinešę "benediktufkos" bonką—Jonas Plonas.

o

Tėvynelka sako, kad "nei vieno nėra taip biedno, kad nebut galima jam suteikt pagelba....". Tai gaila.... O turėtų but dar toks biednas, kuriam pagelba nebutų galima suteikt—J. K. P.

o

Clevelando korespondentas Darbininkui aiškina kas tai yra "molio motiejus". Sulyg jo aiškinimų, dabar dar labiau aišku, kad "molio motiejum" gali but tik tas, kuris lankosi "bedievių" Natkevičiaus ir Žygelio prakalbose, ir ten "atsižymi" aukomis, paaukaudamas du doliarius! Ot ir titulas, kurį Stasys storasis jokiuose tekstuose nesuradęs, ir vėl tikrintų, kad "tokio daktaro" nėra—Jonas Plonas.

o

"Mėgėjus" ir "artistus" ant scenos galima lengvai atskirt nuo dailininkų, nes vieni turi nuskustus pakaušius, matomus iš po peruko, o kiti skolintus frakus, ir kalba susikišę rankas į kelnių kišenius—T—is.

o

Lietuviška bendrovė ir besotė karvė reiškia tą patį. Besotę karvę kol žmogus šeria, tol ji tyli, nustoja šėręs, ji ir baubia. Lietuviška bendrovė "puikų biznį varo" kol lengvatikiai perka šėrus. Sustojo šėrai, bendrovė jau "receiverio rankose"—G. G.

LAIKAS Į KELIONĘ!

Dabar kaip tik laikas keliaut į tėviškę—oras gražus, šiltas, jurės ramios; Lietuvą atrasit gražiausiame savo rube, pasipuošusią pavasario žiedais. Važiuodami per musų agenturą, neturėsit nie mažiausios bėdos, viškas bus kogražiausia prižiurėta visu keliu. Mes išsiunčiam savo pasažierus buriais, kad nebutų nuobodu ir kad geriaus galėtumem prižiurėt juos. Sekanti mus buriai iškeliaus.

BIRŽELIO 10-tą, LAIVU GEORGE WASHINGTON

ir

BIRŽELIO 24-tą, LAIVU AMERICA.

kurie norit platesnių informacijų, rašykit tuojaus, mes suteiksim visas s m u l k m e n a s.

KITI IŠPLAUKIMAI:

SAMARIA — birželio 14-tą
HAVERFORD — birželio 15-tą
MAJESTIC — birželio 17-tą
OLYMPIC — birželio 24-tą
GOTHLAND — birželio 24-tą
MINNEKAHDA — birželio 28-tą

ATVAŽIAVO IŠ LIETUVOS.

Pereitą savaitę, per musų agenturą, iš Lietuvos atkeliavo sekančios ypatos—dvi seseri TRUMPIUTĖS, M. LUKOŠEVIČIUS, ir M. ANTANAVIČIENĖ. Jiems visai neseniai buvo išsiųstos laivakortės, ir jau randas čia. Mes partraukiam iš Lietuvos brolius, seseris, pačias, vyrus, ir tt., greitu ir pigiu budu. Jei manot ką partraukt, kreipkitės prie mųs, mes atliksim darbą kuogeriausia.

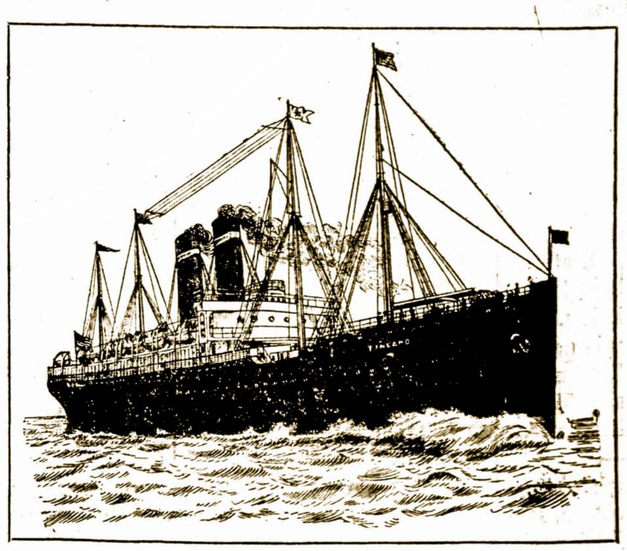

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

Sandariečių gegužinė. Pereitoj nedėlioj vietiniai sandariečiai turėjo pirmą išvažiavimą Bulevičiaus ukės miškuose. Diena buvo labai graži ir šilta, todėl ir žmonių išvažiavime dalyvavo apie pusantro šimto. Buvo ir svečių iš Bostono, beje, A.L. T.S. sekretorius Paulauskas su žmona, Mockevičius ir kiti. Po vaišių, orui kiek atvėsus, J. Dirveliui vadovaujant sudainuota kelios lietuviškos dainos. Vietinės kuopos pirmininkas ir svečias Paulauskas pasakė prakalbas. Išvažiavimas užbagta atgiedojimu Lietuvos himno ir paskui svečiai skirstėsi važiuot namo. Pageidaujama, kad sandariečiai surengtų ir daugiau tokių išvažiavimų, tik kur biskutį arčiau.

Šis išvažiavimas ALTS. 16 kuopai galbut duos pelno arti $50.

Išleistuvių vakaras. Aušrelė ir ALTS. 16 kuopa rengia 15 d. Birželio išleistuvių vakarą atsisveikinimui darbštaus savo veikėjo V. M. Čekanausko, kurs iškeliaus S. L.A. seiman, paskui atlankys Clevelandą, Chicagą ir kitas didesnes lietuvių kolionijas centralinėse valstijose, paskui keliaus Valparaisan užbaigt telegrafisto mokslą. Į Worcesterį sugrįšt jis žada kitą pavasarį.

Rengiasi prie iškilmių. Vietinės lietuvių draugijos tikisi gaut iš miesto valdžios pakvietimą dalyvaut iškilmėse 4 d. Liepos, kada bus iškilmingai švenčiama 200 metų Worcesterio jubilėjus, todėl lietuvių draugijos rengiasi iš anksto tose iškilmėse dalyvaut.

Rengiasi seiman. SLA. 57 kuopa rengia savo pasiuntinius S.L.A. seiman, kuris prasidės 19 Birželio, Detroite. Pasiuntiniais išrinkta kuopos sekretorius J. K. Šalaviejus ir V. M. Čekanauskas.

Dviguba nauda. Nežinomas vagis pavogė naują žiponą J. D. Quen, kurio kišeniuje buvo pasirašytų čekių už $1,444. Vagis turės žiponą ir pinigų.

Vieša padėka. Aušrelės merginos išreiškia savo gilią padėką visiems tiems, kurie prisidėjo savo darbu ir aukomis prie nusisekimo fėrų. Ačiu jų paramai, Lietuvos našlaičiams teks bent keliatas tukstančių auksinų. Atskaitos tilps vėlesniame "Amerikos Lietuvio" numeryj.

Pirm. **J. Rauktytė,**
Sekret. **J. Mitrikaitė.**

LUP. Kliubo susirinkimas įvyks panedėlio vakare, Birželio 12 d. š.m. Visi nariai turite ateit, taipgi ir kurie jau esat išpildę aplikacijas, butinai turite but. Norinti prigulėt, meldžiame ateit į susirinkimą ir prisirašyt.

Komitetas.

Atsiimkit laiškus iš pačto: Barinskas Antanas, Gyginskas Anthony J., Girgoliunas Antanas A., Alphonse, Samsanaričaitė, K., Tomuliowicios Vincas.

Laiškas iš Lietuvos.

Baltrakis, Vilkaviškio apsk.

Aš, Jieva Juodišienė, siunčių širdingą padėkavonę M. Paltanavičiui už greitą persiuntimą man 1000 auksinų, kuriuos niekad nesitikėjau taip greit gaut. Labai ačiu. Linkiu, kad jum viskas laimingai sektųsi.

Jieva Juodišienė.

Židikai, Maežikių apskrities.

Jo malonei M. Paltanavičiui:—Pinigus, per Tamistą siųstus, gavau. Labai ačiu už gerą ir teisingą patarnavimą. Ar kartais Tamistai nėra žinomas A. Stalmuko adresas? Busiu labai dėkinga už jo suteikimą.

F. Pjaulokaitė.

Guodojamas Redaktoriau! Širdingai dėkavoju už Tamistos trusą prie "Amerikos Lietuvio," kurį aš visuomet gaunu. Labai tai malonus laikraštis, į kurį aš įsimylėjau visa siela ir nuo jo jau atsiskirt negalėčiau. Gaunu aš iš Amerikos ir "Keleivį". Labai šlykštus. Net šiurpuliai pereina jame paskaičius vieną kitą raštelį!

Dabar meldžu man paaiškint mano žingeidumą. "A. L." kur yra piešinis "Po Medžiu." Ar tai yra tik pavyzdis, ar ištikrųjų ten pas Jus yra toki susirinkiami daromi? Nesuprantu jo, o labai žingeidauju juomi.

Dar kartą tariu ačiu už malonųjį "Amerikos Lietuvį" ir siunčiu linkėjimus ilgiausių metų ir geriausių pasekmių Tamistos darbe.

B. Andrejauskaitė.

Raudėnai, Panevėžio apskrt.

Aš, kaimietis, Pranas Čepas siunčiu širdingą padėką "Amerikos Lietuvio" leidėjui už brangias dovanas, kuriomis gavau pasiskaitymui kalendorių ir sieninį kalendorių, papuoštą vėliavomis, Lietuvos žemlapiu ir kunigaikščių paveikslais, kurie labai papuošė mano prastą grintelę. Širdingai ačiu mano giminaičiui Milašauskui, kuris mane parsivedė Po Medžiu, kuris man yra labai naudingu, ir aš kiekvienam linkiu po juom lankytis, ir kad tas Medis bujotų gentkartėms, kaip elektros žiburys, šviečiantis dienomis ir naktimis ir rodantis kelią einantiems ir važiuojantiems. Tokiu žiburiu yra ir "Amerikos Lietuvis," tautiškas, bepartyviškas. Jam rupi iš miego kėlimas apsnudusių lietuvių, kurie gyvuoja svetimomis idėjomis.

Linkiu "Aemerikos Lietuvio" leidėjui ir redaktoriui geriausios kloties,

P. Čepas.

STEBĖTINOS GYDUOLĖS!

Žaibo greitumu prasipiatino žinios po kitas šalis apie išrėdimą geriausių gyduolių nuo reumatizmo, **SKROM.** Mes jas siunčiame į Angliją, Grekiją, ir k., ir vis atrašo, kad puikias pasekmes gauna. Siunčiam visur palei užsakymą. Viena bonka kainuoja $1.35, dvi bonkos $2.50, šešios — $7.50.

Paveikslas išradėjo,
F. Lipnevičius.

Galima gaut pas mus, **"Amerikos Lietuvio" ofise, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.**

PARSIDUODA NAMAI - FARMOS

ARTI HAMILTON ST. Naujas 15 kambarių, 3-jų tenementų namas, kampinis lotas. Įmokėt $1000.

ARTI HAMILTON ST. 6 kambarių namas, visi įtaisymai, žema kaina. Galima mainyt ant 3-tenementų namo.

ENDICOTT ST. Du 3—tenementų namai. Įmokėt $2500.

ANT VERNON KALNO. Naujas 3—tenementų namas, visi įtaisymai, steam heat, elektra ir tt. Kaina $9800, lengvos išlygos.

ARTI WORCESTERIO. 100 akrų farma, apie pusė dirbamos, reštas ganyklos ir miškas. 10 kambarių namas, didelė banė. Šią farmą galima pirkt prieinama kaina arba mainyt ant namų mieste.

VIENAS AKRAS ŽEMĖS ir 7-nių kambarių namas, arti miesto linijos. Pigi kaina, geros išlygos.

24 AKRAI ŽEMĖS nepertoli nuo Worcesterio. Kaina $800, įmokėt $400.

A. BLAŽYS,
15 Millbury St. Worcester, Mass.

Naujas išradimas.

Gyduolės, kurių pasaulis laukė per šimtus metų, jau yra išdirbtos ir pagerintos. Jos išgydo visas ligas. Galima gaut aptiekose, arba prisiuntę mums $1.75 su ligos aprašymu.

Z. A. EINIK CO.,
106 City Hill St., Union City, Conn.
(23—27)

Visi kudikiai turi turėt pieno.

Motina Bostone rašo mum: "Aš negalėjau žindyt savo kudikio. Mėginau visokių rušių pieno ir sutaisymų, bet nėvienas negelbėjo pakol daktaras nepatarė vartot Borden's Eagle pieną. Tada kudikis augo ir buvo sveikas."

Šiame laikraštyje, laikas nuo laiko, rasi Borden's Eagle Brand Pieno apgarsinimą. Tai valgis, kuris užaugino daugiau sveikų kudikių, negu bile koksai kitas maistas. Iškirpk šį apgarsinimą ir pasiųsk į The Borden Company, New York, ir prisiųs jums dovanai, kurią knygą norėsit: pamokinimai kaip šert kudikį, kudikių knygą, arba knygą, kurioj rasit visokius budus vartojimo Borden's Eagle Brand pieno. Paprašyk, kurios norėsit, lietuvių kalboj.

Ligonių žiniai.

LIGONIAI, kurie sergate dusuliu (asthma), nervų liga, širdies liga, nuomaru, veneriškomis ligomis, ir tt., galit gaut patarimą dovanai, kaip išsigydyt namie, nepaisant kokia liga. Pasiųskite man antrašą ir krasos ženklelį už 2c. Dabar, pavasaryj geriausias laikas gydytis, ir ta namie galit padaryt. Pabandykit. Čia turit proga su gvarantija. Jei bandysit, tuoj pasveiksit.

ALEX R. SALVIS,
Box 96, DALLAS, PA.
23—24)

PARSIDUODA.

3-ji namai dėl 8 šeimynų ir 3¼ akro žemės, prie dviejų gatvių ir prie pat fabrikos. Kaina $3,800, įmokėt $1,000.

7-nių šeimynų namas, prie Harrison str., gera vieta dėl storo, lietuviais apgyventa, parduosiu ant gerų išlygų ir imsiu jusų mortgečių.

2-ji namai su 7 šeimynoms, gesas, maudyklės prie lenkų bažnyčios. Kaina $4,900.

Restaurantas, lietuviais iš dirbtas biznis, su visais įtaisymais. Tiktai $725. 1½ akro žemės, su gerais namais, 2 karvės, vištos, daržovės, mieste. Kaina žema.

Turiu gražiu farmų, klauskitės informacijų.

JONAS BUROKAS,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

Parsiduoda namas.

ANT PARDAVIMO puikus 3 šeimynų, 12 kambarių namas su elektra, gazu, maudynėm ir visais įtaisymais. Puikus daržas, medžių ir vištininkai dėl 200 vištų. Arti Vernon st. Labai pigiai parsiduoda. Atsišaukit —

23 PLANTATION STREET,
(23—25)

PAJIEŠKAU apsivedimui doros merginos arba našlės be vaikų ar su vienu vaiku nuo 20 m. iki 30 metų, sverianti tarp 150 iki 200 svarų. Norėdama gero gyvenimo, meldžiu atsišaukt, taipgi su pirmu laišku prisiųskite paveikslą.

M. R. P.,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Dr. D. M. Konjoyan

DENTISTAS
44 Front St.——(virš Sherer's)
Atdara vakarais iki 7 val.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jumi akinius, kurie jumi pagelbės.

POPE OPTICAL CO.
397 Main St., Worcester, Mass
(Viršui Moulton's krautuvės)

CUNARD-ANCHOR

Greičiausi ir moderniški laivai pasaulyje. Puikus pasažierų prižiurėjimas. Yra agentas jusų miestc, ar netoli. Į LIETUVĄ, LENKIJĄ, RUSIJĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ, IR BALTIJOS VALSTYBES.

Per Hamburgą:

CARONIA	birželio 17
SAXONIA	liepos 1-mą

Pirma kliasa $130. Trečia kliasa $103.50. Taksų $5.00.

Liverpool ir Glasgow.

LACONIA	Birželio 8-tą
ALGERIA	Birželio 14-tą
CAMERONIA	Birželio 15-tą

IŠ BOSTONO:

CARMANIA	Birželio 16-tą
SAMARIA	Birželio 28-tą
ASSYRIA	Liepos 8-tą

Ypatiškai prižiurėta kelionė per Southampton į Dancigą, Piliavą ir Libavą:

Per Southampton, kas UTARNINKĄ MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.

Per Angliją arba Hamburgą į Dancigą $106.50, į Libavą $107. taksų $5.00.

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir numalšina vėmima laike neštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj, arba rašykit,

Pepsinic Seltzer Co.,

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVIČIUS,
Provizorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

KĮLA IŠGYDOMA.

Su Stuarto Plapao Paduškaite. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kįlos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe netūrėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jums išmėginimui visai DYKAI.

PLAPAO LABORATORIES,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

ANT RANDOS geras kambarys pavieniui arba ženotiems be vaikų. Kambarys geras su visais patogumais, Atsišaukite tuojaus.

"Ameriks Lietuvis,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.
(22—23)

WORCESTERIO Penkių Centų BANKĄ.
316 MAIN STREET
TURTAS — $20,000,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

Bankos valandos:
Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų.
Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taip gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane,, po numeriu—

15 MILLBURY ST.,
Tel: Park 8177. Worcesteryj.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE

Geraiusias, tiesiausias susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:

NOORDAM Birželoi 10-tą.
ROTTERDAM Birželio 17-tą.
RYNDAM Birželio 24-tą
NIEUW AMSTERDAM Liepos 8-tą

Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

HOLAND - AMERICA LINE,
89 State Street,
Boston, Mass.

Nutrinkite savo skausmus Reumatiškus, Neuralgiją, Šlubumą, Niksterėjimą, Ištampytus Muskulus, Dantų Skaudėjimą, Galvos Skaudėjimą, Peršalimą.

Tėmykite, kad butų INKARO VAISBAŽENKLIS.

DR. F. S. ZURWELL
Lietuvis burnos Chirurgas ir Dentistas.
25 Millbury Street,
Telephone C. 3721 J.
Worcester, Mass.
Nedėliomis pagal sutartį

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO ŠEIMYNOS SVEIKATA.

Sausų Apmirusių Plaukų
reikia greitas pagelbas.

Jei reikalaukite turėti puikius plaukus ir pridyodati jiems švelnumo, minkštumo ir žibėsio, vartokite

SEVERA'S HAIR POMADE

Tai yra čystas, sveikas ir elegantiškas plaukams tepalas.

KAINA 25c
Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

JONAS ČERNIUS,
8 Vernon St., Worcester, Mass.

LIETUVIS, MALIORIUS,
VERNON STUDIO
FOTOGRAMAS,

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St., Worcesteryje.
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai.

Suite 71. Tel. Park 7636

Dr. Ruth F. Bernot,
Dentistė.

Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra manoni kombinacija. Tos nešvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekveno plaukus.

Ruffles

yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiškai pranyks pleiskonos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit *Ruffles.*

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiunčiame tiesiai iš labaratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETIŠKAS POPIERAS?

Ką-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiškas popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVIŲ KALBOSE.

Galite gaut pas mus, kaina ..... 30c.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

VISUR REIKALAUKIT ARBA PATYS IŠSIRAŠYKITE PAVEIKSLUOTĄ LAIKRAŠTĮ

A—T—S—P—I—N—D—Ž—I—A—I

JUOSE PAVEIKSLAIS NUŠVIEČIAMA: 1) armijos gyvenimas ir veiklumas. 2) svarbesni valstybės gyvenimo atsitikimai. 3) Lietuvos ir kitų kraštų gamta. Be to, ten rasit ir geresnių dailės raštų. **Kaina metams (12 Nr.) 35 auks., vienam numeriui 4 auks. Amerikoje — metams 2 doleriai.**

Adresas: — KAUNAS, GENERALIS ŠTABAS, "Atspindžių" Administracijai, LITHUANIA.

Jusų Silpni Nervai, Skystas Kraujas ir Nusilpnėjimas Kuno reikalauja

Nuga-Tone

puikius gyduoles kurios augina turtingą Raudoną Kraują, Stiprius, Nuolatinius Nervus ir Sveikus Vyrus ir Moteris.

Nėra kitą gyduolą lygių Nuga-Tone, neivienos "nėra taip geros" neivienos neduoda tokių rezultatų kaip šios. Tas yra labai lengvai išaiškinama todėl, kad Nuga-Tone yra sudėta iš sudėtinių aštuonių brangių gyduolių, kurios yra vartuojamos ir rekomenduojamos geriausių pasaulyj gydytojų. Taip, jųs gaunate aštuonės gydules už vieną kainą.

Nuga-Tone turi savyje daug Posforo reikalingo nervams ir Geležies, kraujui. Be stiprinų nuolatinių nervų ir raudono kraujo jųs negalit tiketis geros sveikatos ir džiaugties gyvenimu. Kiekviena dalis ir veikimas kuno priklauso nuo nervų—stiprybė jo gyvenime ir veikime. Pradėk šiandien grąžinti savo nervų sistemą į stiprią, sveiką padėtį, vartojant Nuga-Tone. Jųs greitai pamatysite savo senąją sveikatą, stiprumą ir energiją sugrįztant. Jųs pajausite kaip naujas žmogus ir galėsite džiaugties gyvenimu išnaujo.

Nuga-Tone sustiprina ir stimulioja visus reikalingus kuno organus—širdi, skilvį, grobus, kepenis, inkštus ir tt. Suteikia gerą apetitą, pataiso virškinimą, duoda gerą miegą, reguliioja tustinimo grobų, sutaiso cirkuliaciją, prašalina gleives nuo liežuvio, prašalina nemalonų kvapą, prašalina skilvio nesmagumus, kaip tai: skaudėjimą, išputimą, koktusmą, gasus ir panašius nemalonumus. Nelaukite kitos dienos bet užsisakykit Nuga-Tone tuojau.

MUSŲ ABSOLIUTE GVARANCIJA. Kaina už Nuga-Tone yra $1.00 už butelį pilsų, visam menesiui gydyties, arba šešį buteliai už $5.00. Imk Nuga-Tone dvidešimts (20) dienų ir jeigu jųs nebusit užganėdintas pasekmėmis, sugrąžinkit likusias gyduoles ten kur pirkote ir atsiimkit savo pinigus tuojau. Įsimatote, kad jųs neįdote nei cento. Mes už tai atsakome. Nuga-Tone parduodamas visuose geruose aptiekuose tomis pačiomis sąlygomis ir gvarantija.

.....Prisųsk Sį Kuponą Šiandien.....

Nat. Laboratory, (L 804), 1018 S. Wabash av., Chicago, Ill.

Gerbiamieji:—Čia rasite įdėtą $.....už ką malonėkit prisiųsti man persiuntimą, apmokėtą, ... butelį Nuga-Tone.

Vardas.....

Adresas.....